

มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY
華僑崇聖大學

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2568

CHARACTERISTICS OF GRADUATES ACCORDING TO THAI
QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION
(TQF: HED) AND SPECIAL CHARACTERISTICS, BACHELOR
OF SOCIAL WORK PROGRAM, ACADEMIC YEAR 2025

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
ปีการศึกษา 2568

Characteristics of Graduates According to Thai Qualifications Framework
for Higher Education (TQF: HEd) and Special Characteristics, Bachelor of
Social Work Program, Academic Year 2025

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีการศึกษา 2568

จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พฤษภาคม 2569

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีการศึกษา 2568

จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ
คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2568

1. คุณลักษณะของบัณฑิต	2. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	4. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต
	5. สังคมสงเคราะห์

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2569

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโหนด อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

โทร 02-713-8114, 02-312-6300

- คำนำ -

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อนำเสนอผลการศึกษาวิจัยติดตามภาวะการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 และผลการศึกษาคุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับการประเมินจากผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต่อไป

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

วันที่ 20 พฤษภาคม 2569

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

- บทสรุปสำหรับผู้บริหาร -

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2568” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 2) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตในมุมมองของบัณฑิต 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 คน และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตและแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 23 ปี สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร และมีเกรดเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 3.39 ส่วนใหญ่มีงานทำแล้วคิดเป็นร้อยละ 86.67 โดยได้งานทำภายใน 1-3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา และทำงานในหน่วยงานราชการ โดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตำแหน่งงานส่วนใหญ่คือ นักสังคมสงเคราะห์ เงินเดือนเฉลี่ย 15,593.85 บาทต่อเดือน และลักษณะงานส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก นอกจากนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่เคยสมัครสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างน้อย 1 ครั้ง แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ผลการประเมินตนเองของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า

ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ การมีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สำหรับผลการประเมินของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.51$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) โดยเฉพาะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีจิตอาสาเพื่อรับใช้สังคม และการมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1	บทนำ
1.1	หลักการและเหตุผล
1.2	วัตถุประสงค์
1.3	ขอบเขตการวิจัย
1.4	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
1.5	นิยามศัพท์
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรม
2.1	แนวคิดและมาตรฐานคุณลักษณะบัณฑิต
2.2	มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2.3	มาตรฐานและการจัดการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
2.4	หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
2.5	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2.6	กรอบแนวคิดในการวิจัย
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.4	การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล
3.5	การเสนอผลการวิจัย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4	ผลการศึกษา	41
	4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	42
	4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตาม	75
	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
	5.1 สรุปผลการวิจัย	91
	5.2 อภิปรายผล	95
	5.3 ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม		101
ภาคผนวก		107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	16
ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2536-2566 จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	21
ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต	43
ตารางที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	46
ตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิต	48
ตารางที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต	49
ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ	52
ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน	56
ตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	57
ตารางที่ 4.8 แสดงการสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	59
ตารางที่ 4.9 แสดงเหตุผลที่ยังไม่สมัครสอบใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ	60
ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)	62
ตารางที่ 4.11 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	63
ตารางที่ 4.12 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้	64
ตารางที่ 4.13 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา	65
ตารางที่ 4.14 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	66
ตารางที่ 4.15 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	67
ตารางที่ 4.16 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	68
ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	71
ตารางที่ 4.19 จุดเด่นของบัณฑิต ในทัศนะของตัวบัณฑิตเอง	72
ตารางที่ 4.20 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของตัวบัณฑิตเอง	73
ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต	74
ตารางที่ 4.22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต	74
ตารางที่ 4.23 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนในทัศนะของบัณฑิต	74
ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน	75
ตารางที่ 4.25 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	76
ตารางที่ 4.26 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	78
ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	79
ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ความรู้	81
ตารางที่ 4.29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะทางปัญญา	82
ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	83
ตารางที่ 4.31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	85
ตารางที่ 4.32 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	86
ตารางที่ 4.33 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.34 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	88
ตารางที่ 4.35 จุดเด่นของบัณฑิตในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	89
ตารางที่ 4.36 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	89
ตารางที่ 4.37 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	90

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงภูมิลำเนาของบัณฑิต	46
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	47
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิต	48
แผนภูมิที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา	50
แผนภูมิที่ 4.5 แสดงการเปลี่ยนงานของบัณฑิต	50
แผนภูมิที่ 4.6 แสดงประเภทหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน	53
แผนภูมิที่ 4.7 แสดงหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงาน	54
แผนภูมิที่ 4.8 แสดงที่ตั้งหน่วยงานของบัณฑิต	54
แผนภูมิที่ 4.9 แสดงตำแหน่งงานของบัณฑิต	55
แผนภูมิที่ 4.10 แสดงเงินเดือน (บาท/เดือน) ของบัณฑิต	55
แผนภูมิที่ 4.11 แสดงลักษณะงานที่ทำของบัณฑิต	56
แผนภูมิที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน	57
แผนภูมิที่ 4.13 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	58
แผนภูมิที่ 4.14 แสดงการสมัครสอบใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	59
แผนภูมิที่ 4.15 แสดงการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ	60
แผนภูมิที่ 4.16 แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	78

1.1 หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันสังคมโลกและประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและพลิกผันทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (Disruptive Technology) ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเร่งปรับตัวเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรให้มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) และให้ความสำคัญกับการประเมินผลตามสมรรถนะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น. 5) โดยมีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education: TQF) เป็นกลไกหลักในการประกันคุณภาพหลักสูตร ครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านหลัก ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะเหล่านี้ถือเป็นรากฐานสำคัญที่บัณฑิตทุกคนต้องมีความรู้เพื่อการดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างยั่งยืน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพเฉพาะทาง ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีและเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างเท่าเทียม บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขานี้จึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่ลุ่มลึกและมากกว่ามาตรฐานทั่วไป นอกเหนือจากเกณฑ์กรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) แล้วหลักสูตรจำเป็นต้อง ปลูกฝัง "คุณลักษณะพิเศษ" ที่ สอดคล้องกับมาตรฐานทางวิชาชีพในระดับสากล คือ “Global Standards for Social Work Education and Training” ประกาศใช้โดยสมาคมสถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์นานาชาติ (International Association of Schools of Social Work: IASSW) และสหพันธ์นักสังคมสงเคราะห์ ระหว่างประเทศ (International Federation of Social Workers: IFSW) รวมทั้งต้องได้รับการรับรอง ปริญาในวิชาชีพจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ และมี จริยธรรมวิชาชีพในการช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม ชุมชน และการพัฒนาสังคมโดยหลักสูตรได้บูรณาการจน เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ที่ครอบคลุม 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ อีกทั้งยังกำหนด “คุณลักษณะพิเศษ” ของบัณฑิตไว้ โดยเฉพาะ ได้แก่ มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อ สังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม, 2560)

ข้อมูลปีการศึกษา 2567 มีผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ซึ่งบัณฑิตกลุ่มนี้ถือเป็นผลผลิตที่สะท้อนคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่กำลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน และภาคปฏิบัติการทางวิชาชีพ อย่างไรก็ดีตามในบริบทสังคมปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน สถาบันการศึกษา จำเป็นต้องมีกระบวนการประกันคุณภาพและการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร ที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

เพื่อตรวจสอบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปนั้น มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานและตามสภาพข้อเท็จจริงในภาคการทำงานจริงมากน้อยเพียงใด

ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาติดตามผล (Follow-up) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 เพื่อประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามเกณฑ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต การวิจัยติดตามผลในครั้งนี้ ไม่เพียงแต่จะทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพและสมรรถนะของบัณฑิตในมุมมองของตัวบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต (นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชา) เท่านั้น แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังจะเป็นข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) ที่สำคัญสำหรับคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย สอดรับกับมาตรฐานที่กำหนด และสามารถผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ และการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต ในมุมมองของบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 1.1 บัณฑิตระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปีการศึกษา 2567 จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวน 15 คน

1.2 ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างในหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 13 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบข้อมูลภาวะการทำงาน การศึกษาต่อ และคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 ทั้งในด้านเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป (TQF) และคุณลักษณะพิเศษที่หลักสูตรกำหนด
2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
3. ได้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงประจักษ์ (Empirical Feedback) ที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรและการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชา

1.5 นิยามศัพท์

บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2567 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานของบัณฑิต ในหน่วยงานหรือองค์กรที่บัณฑิตทำงาน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะที่หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คาดหวังเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาดตนเองอยู่เสมอ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและมาตรฐานคุณลักษณะบัณฑิต
- 2.2 มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.3 มาตรฐานและการจัดการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- 2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
- 2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและมาตรฐานคุณลักษณะบัณฑิต

การศึกษาทบทวนแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 รวมทั้งกฎหมายลำดับรองที่เป็นประกาศ กฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ

แนวคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษาในทุกระดับ ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542)

2.1.1 ความหมาย และวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1) ความหมายของการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้ให้ความหมายของ “การอุดมศึกษา” ในมาตรา 3 ไว้ว่า “การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

2) วัตถุประสงค์ของการอุดมศึกษา

การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้

2. พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็นเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิต

การจัดการอุดมศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและตลาดแรงงานอย่างก้าวกระโดด ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา 27 และมาตรา 28 ได้กำหนดแนวทางการปรับเปลี่ยนระเบียบวิธีคิดของการจัดการศึกษาให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่หลักในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การยกระดับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการวิจัย การสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ และนำความรู้งานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จริงในเชิงพาณิชย์ เพื่อขับเคลื่อนองค์ความรู้และการพัฒนาประเทศอย่างเต็มรูปแบบ

2.1.2 มาตรฐานคุณลักษณะบัณฑิต

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้กำหนดแนวทาง คุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ในหมวดที่ 2 การจัดการศึกษา ตามมาตรา 31 และมาตรา 32 กล่าวคือ

1. การอนุมัติหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาที่สถานบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้เปิดสอนได้ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพ ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) กำหนดไว้

2. เป้าหมายหลักสูตร

ต้องมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาวิชาชีพ หรือทักษะอาชีพขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมการ ค้นคว้าวิจัยเพื่อยกระดับองค์ความรู้และสังคม

3. ความหลากหลายและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สนับสนุนให้จัดหลักสูตรในรูปแบบที่หลากหลายจนถึงระดับปริญญา เช่น การศึกษาแบบชุด การเรียนรู้ (Learning Modules) การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learning) หรือการศึกษานอกเวลา งานเพื่อเสริมสร้างทักษะ (Upskill/Reskill) ให้คนทุกกลุ่ม

5. การประกันคุณภาพการศึกษา

มุ่งเน้นการทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ผู้เรียน และการสร้างระบบหลักประกันความเชื่อมั่นทาง คุณภาพ ดังนี้

5.1 การพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างเต็มกำลัง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่ ความเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคมโดยรวม และเป็นคนดีของสังคม

5.2 ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อม

ต้องจัดสิ่งแวดล้อมและระบบการเรียนการสอนที่ปลอดภัย มีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ และการใช้ชีวิตของผู้เรียน

5.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไก ในการประเมิน ตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education: TQF) โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นต่ำที่บัณฑิตทุกคนในระดับปริญญาตรีต้องมี ครอบคลุม 5 ด้านหลัก (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและสังคม และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
2. ด้านความรู้ มีความรู้ในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง และเข้าใจในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก และสังคม
3. ด้านทักษะทางปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม การแสดงบทบาทผู้นำและผู้ตามที่เหมาะสม และความรับผิดชอบต่อพัฒนาสังคม
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นทักษะด้านการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน การใช้สถิติหรือตัวเลขในการวิเคราะห์ข้อมูล และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในวิชาชีพ

ประเภทของผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ (Biggs & Tang, 2011)

1. Institutional Learning Outcomes (ILO) ผลลัพธ์ระดับมหาวิทยาลัย เช่น คุณธรรม ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบต่อสังคม
2. Program Learning Outcomes (PLO) ผลลัพธ์ระดับหลักสูตร เช่น ความรู้เฉพาะทาง ทักษะวิชาชีพ ความสามารถเชิงวิเคราะห์
3. Course Learning Outcomes (CLO) ผลลัพธ์รายวิชา เช่น ความสามารถในการจดบันทึก เขียนรายงาน หรืออภิปรายหัวข้อเฉพาะทาง

การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต้องเชื่อมโยง Learning Outcomes ทั้ง 3 ระดับให้สอดคล้องกัน อย่างเป็นระบบ (constructive alignment) เพื่อให้ผลการเรียนรู้ในแต่ละวิชาเชื่อมโยงถึงคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน (Biggs, 1999)

2.2 มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และ เกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนด ขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มาตรา 3 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562)

ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 กำหนดคำนิยามที่ สำคัญ ได้แก่

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการ ผลลัพธ์ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ กล่าวคือ

2.2.1 มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการพิจารณาการจัดตั้งและการประเมินสถานภาพการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงินและการบัญชี ด้านการบริหารจัดการ

2.2.2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

2.2.3 มาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานตาม มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา อย่างครบถ้วน และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาล สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

(2) จัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำความคิดเห็นไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง

(3) ติดตาม ทบทวน และปรับปรุงแผนตาม (1) และผลการดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรวบรวม วิเคราะห์ และจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม สามารถนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจ

(4) ประเมินความต้องการด้านอัตรากำลังและขีดความสามารถของบุคลากร มีการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการดำเนินการตามพันธกิจให้ประสบความสำเร็จ

(5) มีการติดตามและรายงานผลลัพธ์ รวมทั้งมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการดำเนินการเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในด้านที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ด้านการบริการวิชาการ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สถาบันอุดมศึกษาประกาศต่อสาธารณะ

(ข) ผลลัพธ์ด้านการทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นและสังคม

(ค) ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย

(ง) ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ทั้งด้านอัตรากำลังและขีดความสามารถของบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านสวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทน

(จ) ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร การกำกับดูแล และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

(ฉ) ผลลัพธ์ด้านการเงิน การรวบรวม และความคงอยู่หรือเพิ่มขึ้นของผู้รับบริการ

2.3 มาตรฐานและการจัดการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

การจัดการศึกษาในสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีลักษณะร่วมที่สำคัญคือการเป็น "วิชาชีพเฉพาะ" (Professional Discipline) ที่ได้รับการควบคุมทั้งจากเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และเกณฑ์การควบคุมทางกฎหมายเฉพาะตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556

2.3.1 มาตรฐานการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในระดับสากล

กรอบแนวคิดและมาตรฐานของการออกแบบหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในระดับสากล ได้แก่ “Global Standards for Social Work Education and Training” ซึ่งได้รับการปรับปรุงและประกาศใช้โดยสมาคมสถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์นานาชาติ (International Association of Schools of Social Work: IASSW) ร่วมกับสหพันธ์นักสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศ (International Federation of Social Workers: IFSW) มาตรฐานฉบับนี้ได้รับการปรับปรุงขึ้นในปี ค.ศ. 2020 (มาตรฐานฉบับแรกประกาศใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ.2004) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

1. สร้างความสอดคล้อง (Consistency) เพื่อประกันว่าโครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ทั่วโลก มีมาตรฐานเดียวกัน โดยให้ความสำคัญและคำนึงถึงคุณค่าของความหลากหลาย ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วม (Diversity, Equity, Inclusion)
2. สร้างความมั่นใจว่า การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เป็นไปตามค่านิยมและนโยบายของวิชาชีพตามที่กำหนดโดย IASSW และ IFSW
3. คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกด้านของการจัดทำหลักสูตรและการบริการ (นักศึกษา ผู้สอน และผู้ใช้บริการ)
4. สร้างความมั่นใจได้ว่าผู้ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์รุ่นต่อไป จะได้รับโอกาสทางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์ที่ได้มาจากการวิจัย ประสบการณ์ นโยบายและการฝึกปฏิบัติ
5. ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระหว่างสถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ และระหว่างสถาบันการศึกษากับหน่วยงานภาคปฏิบัติ รวมทั้งการวิจัยด้านสังคมสงเคราะห์
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ มีสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และทรัพยากรที่พร้อมเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

มาตรฐานดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาไว้ว่า หลักสูตรต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะ (Competency-Based) ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาความ

เหลื่อมล้ำ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (IASSW & IFSW, 2020)

2.3.2 บริบทกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย

การจัดการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ได้รับการยกระดับ และควบคุมคุณภาพทางวิชาชีพอย่างเข้มข้นนับตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองปริญญาของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิกสามัญ (มาตรา 6 (8) พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556) ส่งผลโดยตรงให้คณะหรือหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาต้องออกแบบเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์ข้อบังคับของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2567 กำหนดเรื่องการรับรองปริญญา ไว้ดังนี้

ข้อ 4 การรับรองปริญญาของสถาบันในประเทศไทยให้สภาพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาวชิวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยหลักสูตรดังกล่าวต้องผ่านการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาแล้ว และมีการดำเนินการผลิตบัณฑิตตามที่สภาได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตามข้อบังคับนี้

ข้อ 5 หลักสูตรของสถาบันจะเสนอให้สภาทำความเห็นและให้ข้อเสนอแนะต้องประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน และการฝึกภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อรับประกันว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่กระบวนการทดสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์, 2567)

บัณฑิตสังคมสงเคราะห์ในยุคปัจจุบันไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้เชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ต้องได้รับการหล่อหลอมให้มีทักษะในการประเมินสถานะทางสังคม (Social Assessment) การจัดการรายการณ

(Case Management) การเยียวยาและฟื้นฟูเยียวยาในภาวะวิกฤต ตลอดจนความสามารถในการสื่อสารและทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (Interprofessional Collaboration) เพื่อรองรับความซับซ้อนของปัญหาสังคมอุบัติใหม่ (New Social Risks) เช่น สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และผลกระทบทางสังคมจากภัยพิบัติหรือเทคโนโลยี

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย ที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต โดยเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน

หลักสูตรที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้แก่ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

2.4.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาศักยภาพ เข้าถึงและได้รับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการตามมาตรฐาน รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 คุณลักษณะพิเศษ

การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ตามที่ระบุไว้ใน มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) ได้แก่ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.4.3 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) นักศึกษาจะต้องศึกษาและสอบผ่านรายวิชาตามหลักสูตร โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 148 หน่วยกิต ดังนี้

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร		148 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		23 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		2 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา		9 หน่วยกิต
วิชาเลือก		7 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	112 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ		16 หน่วยกิต
2.2) วิชาชีพ		72 หน่วยกิต
2.2.1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี	50 หน่วยกิต	
2.2.2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	22 หน่วยกิต	
2.3) วิชาเฉพาะด้าน		24 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

2.4.4 มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2560)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (1) มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน
- (2) มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- (4) แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม
- (5) ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนขจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย
- (6) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ในการปฏิบัติงาน
- (7) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- (8) มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน

2. ด้านความรู้

- (1) มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม
- (2) มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม

(3) มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์ เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการทางสังคมสงเคราะห์

(4) มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน

(5) สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ

3. ด้านทักษะทางปัญญา

(1) ใฝ่เรียนรู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(2) สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

(3) มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม

(4) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ

(5) สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บอณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคมและขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(1) ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย

(2) สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามโดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งานผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ

- (3) สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม
- (4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา บนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม
- (5) มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา
- (6) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ ประสบอยู่

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้า ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การใช้งาน
- (2) มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปล ความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน
- (3) สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอ ได้ถูกต้องเหมาะสม
- (4) สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์
- (5) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
- (6) มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือ ข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจน การพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้
- (7) มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการ ติดต่อดสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- (1) สามารถสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน
- (2) สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ
- (3) สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชนได้ทันที่ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ
- (4) สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม

2.4.5 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อมูลจาก ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา นับตั้งแต่เปิดดำเนินการหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตในปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,494 คน

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2536-2567 จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ปีที่สำเร็จการศึกษา	รุ่น	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	วันพิธีประสาทปริญญาบัตร
2536	สส.บ. 1	48	วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2538
2537	สส.บ. 2	41	วันที่ 20 กรกฎาคม 2538
2538	สส.บ. 3	37	วันที่ 15 สิงหาคม 2539
2539	สส.บ. 4	34	วันที่ 30 มิถุนายน 2540
2540	สส.บ. 5	72	วันที่ 28 มิถุนายน 2541
2541	สส.บ. 6	98	วันที่ 27 มิถุนายน 2542
2542	สส.บ. 7	81	วันที่ 25 มิถุนายน 2543
2543	สส.บ. 8	71	วันที่ 24 มิถุนายน 2544
2544	สส.บ. 9	94	วันที่ 7 กรกฎาคม 2545
2545	สส.บ. 10	120	วันที่ 6 กรกฎาคม 2546
2546	สส.บ. 11	95	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2547
2547	สส.บ. 12	125	วันที่ 20 พฤศจิกายน 2548
2548	สส.บ. 13	123	วันที่ 3 ธันวาคม 2549
2549	สส.บ. 14	122	วันที่ 2 ธันวาคม 2550
2550	สส.บ. 15	76	วันที่ 14 ธันวาคม 2551
2551	สส.บ. 16	54	วันที่ 13 ธันวาคม 2552
2552	สส.บ. 17	87	วันที่ 19 ธันวาคม 2553
2553	สส.บ. 18	63	วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555
2554	สส.บ. 19	105	วันที่ 9 ธันวาคม 2555
2555	สส.บ. 20	87	วันที่ 8 ธันวาคม 2556
2556	สส.บ. 21	110	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2558
2557	สส.บ. 22	101	วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559
2558	สส.บ. 23	138	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2560
2559	สส.บ. 24	133	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561
2560	สส.บ. 25	69	วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562
2561	สส.บ. 26	87	วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2563
2562	สส.บ. 27	69	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2565*
2563	สส.บ. 28	41	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2565
2564	สส.บ. 29	43	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566

ปีที่สำเร็จการศึกษา	รุ่น	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	วันพิธีประสาทปริญญาบัตร
2565	สส.บ. 30	28	วันที่ 12 พฤศจิกายน 2566
2566	สส.บ. 31	27	วันที่ 17 พฤศจิกายน 2567
2567	สส.บ. 32	15	วันที่ 16 พฤศจิกายน 2568
	รวม	2,494	

ที่มา: 1. สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (ม.ป.ป.)

2. สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2562)

3. คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561 (2563)

*4. คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2562 และ 2563 (2565) เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงเลื่อนมารับในปี พ.ศ. 2565

5. คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2564 (2566)

6. คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2565 (2566)

7. คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2566 (2567)

8. คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2567 (2568)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2565) รายงานสถานการณ์การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2564 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 63.03) รองลงมาคือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 30.77) กำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 5.26) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 0.95) ตามลำดับ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต ปีการศึกษา 2564” พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 83.78) ได้งานทำภายใน 3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 48.65) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} =$

4.47) และด้านที่ได้รับการประเมินต่ำสุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.07$)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2566) รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 72.21) รองลงมาคือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 23.77) กำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 2.96) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 1.06) ตามลำดับ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2566) ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต ปีการศึกษา 2565” พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 92.1) ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 44.7) บัณฑิตส่วนใหญ่พึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 54.3) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.10$) โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.29$) และด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือ 4 ด้านมีความพึงพอใจในระดับมาก

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2567) รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประเทศในปีการศึกษา 2566 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 84.64) รองลงมาคือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 14.04) กำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 0.79) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 0.54) ตามลำดับ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2567) ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต ปีการศึกษา 2566” พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 84.62) ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.31) บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบ

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ร้อยละ 84.62) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือ 5 ด้านมีความพึงพอใจในระดับมาก

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2568) รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประเทศในปีการศึกษา 2567 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 74.27) รองลงมาคือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 23.16) กำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 1.63) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 0.94) ตามลำดับ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2568) ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2567” พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 91.30) ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 52.17) บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ร้อยละ 78.26) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนคุณลักษณะอีก 4 ด้านมีความพึงพอใจในระดับมาก

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2569) รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประเทศ ปีการศึกษา 2568 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 75.54) รองลงมาคือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 21.69) กำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 1.96) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 0.80) ตามลำดับ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ พบว่า แต่ละประเทศมีการพัฒนากรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Qualifications Framework for Higher Education) ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขาสังคมสงเคราะห์แตกต่างกันไป โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

Alpaslan, Assim N. (2019) ทำการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาสังคมนิยมสังคมนิยม: มุมมองของนายจ้างต่อคุณสมบัติที่จะได้รับการจ้างงานของผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้ (Unisa)” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากนายจ้างจำนวน 37 คน ผลการศึกษพบว่า หน่วยงานที่รับนักศึกษาฝึกงานยินดีรับเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา เนื่องจากผู้ฝึกงานอยู่แล้ว และเคยฝึกงานในองค์กรทำให้มีความรู้ประสบการณ์ทำงานจึงไม่ต้องเริ่มต้นสอนงานใหม่เมื่อรับเข้าทำงาน นอกจากนี้มีคุณสมบัติที่นายจ้างต้องการคือ ความกระตือรือร้นในการทำงาน มีทัศนคติเชิงบวกและพร้อมที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงาน ทัศนคติเชิงบวกในการให้บริการสังคมสงเคราะห์ และความรู้และทักษะเฉพาะในงานสังคมสงเคราะห์

Butler-Warke และ Bolger (2020) ทำการวิจัยเรื่อง “Fifty Years of Social Work Education: Analysis of Motivations and Outcomes” ทำการศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาสังคมนิยมสังคมนิยมในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งของประเทศสกอตแลนด์ ผลการศึกษพบว่า หลักสูตรและการฝึกงานมีส่วนช่วยเตรียมความพร้อมในการทำงานจริง (ร้อยละ 78.8) โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า การเรียนในชั้นเรียนช่วยวางรากฐานทางทฤษฎี และการฝึกงานในหน่วยงานช่วยสร้างทักษะและประสบการณ์จากสถานการณ์จริง (ร้อยละ 60.6) นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษายังเน้นถึงความสำคัญของ “ค่านิยม” ทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เช่น ความเท่าเทียม การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน ค่านิยมเหล่านี้ไม่เพียงเป็นแนวปฏิบัติ แต่ยังสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

Petersén (2023) ทำการวิจัยเรื่อง “Newly qualified social workers' careers: A mix of turbulence, goals and safety” ศึกษาเส้นทางอาชีพ (Career pathways) และแรงจูงใจในการเปลี่ยนย้ายงานของนักสังคมสงเคราะห์จบใหม่ (Newly Qualified Social Workers' careers) ในประเทศสวีเดนในช่วง 5 ปีหลังสำเร็จการศึกษา ผลการศึกษาพบรูปแบบทางอาชีพที่เด่นชัด 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) เส้นทางอาชีพที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย (Turbulent career) เป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง (โดยเฉพาะกลุ่มที่ทำงานด้านสวัสดิการเด็ก) นักสังคมสงเคราะห์กลุ่มนี้มีการเปลี่ยนย้ายงานบ่อยครั้ง (ประมาณ 3-8 ครั้งในช่วง 5 ปี) การตัดสินใจลาออกจากงานเกิดมาจากภาวะจำยอมโดยมีสาเหตุที่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นปัญหา เช่น ความเครียด ภาระงานล้นมือ และโครงสร้างองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพ (2) เส้นทางอาชีพที่มุ่งเน้นเป้าหมาย (Goal-oriented career) เป็นกลุ่มที่มีการวางแผนเส้นทางอาชีพเป็นลำดับขั้น ส่วนใหญ่เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการเป็น “ผู้ให้คำปรึกษา” (Counsellor) ในระบบงานสาธารณสุขหรือหน่วยงานเฉพาะทาง กลุ่มนี้จะเปลี่ยนงานเพื่อสะสมประสบการณ์ให้เข้าใกล้ตำแหน่งที่ต้องการ ค่อนข้างพึงพอใจกับสภาพการทำงานและยืนยันว่าจะทำงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต่อไป (3) เส้นทางอาชีพที่ปลอดภัย (Safe career) เป็นกลุ่มที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานเดิมเป็นระยะเวลานาน (ประมาณร้อยละ 19 ของกลุ่มตัวอย่าง) ส่วนใหญ่ทำงานด้านการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้รับบริการ (Financial assistance) จากผลของงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า อัตราการหมุนเวียนงานที่สูงในกลุ่มนักสังคมสงเคราะห์จบใหม่ มีสาเหตุหลักมาจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นปัญหาและภาระงานที่หนักเกินไป มากกว่าการย้ายงานตามแผนความก้าวหน้าปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการคงอยู่ในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ แม้จะมีอัตราการหมุนเวียนสูงในองค์กรที่นักสังคมสงเคราะห์จบใหม่จะเปลี่ยนย้ายสถานที่ทำงานบ่อยครั้ง อันเนื่องมาจากปัญหาสภาพแวดล้อมการทำงาน แต่พวกเขายังคงมีความผูกพันและต้องการทำงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต่อไป (ร้อยละ 79.1)

งานวิจัยของ Clarke, Zanko และ Pearson (2023) ได้ทำการวิเคราะห์ผลการศึกษเกี่ยวกับความพร้อมในการทำงานของบัณฑิต (graduate work readiness) ในประเทศออสเตรเลีย สามารถสรุปสมรรถนะหลักของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสายสังคมศาสตร์และสุขภาพไว้ 4 มิติ ดังนี้

1. Core Professional Competence ได้แก่ ความรู้ด้านทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ และมาตรฐานจรรยาบรรณ

2. Organizational Acumen ได้แก่ การเข้าใจบริบทองค์กร ความสามารถในการบริหารจัดการเวลา การทำงานเป็นทีม และการจัดการในระบบราชการ

3. Social Intelligence ได้แก่ การเข้าใจอารมณ์และแรงจูงใจของผู้อื่น มีทักษะในการปรับตัวเข้ากับความหลากหลาย และสร้างสัมพันธภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

4. Personal Attributes ได้แก่ ความมั่นใจ ภาวะการเป็นผู้นำ และแรงจูงใจภายใน

Clarke และคณะยังเน้นว่า การพัฒนา “สมรรถนะที่แท้จริง” เหล่านี้จำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Work-Integrated Learning) เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในบริบทจริงของวิชาชีพ (Clarke, Zanko & Pearson, 2023)

Rusyidi, Shih, McCarthy และ Tseng (2023) ทำการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ชั้นปีสุดท้ายในมหาวิทยาลัยประเทศอินโดนีเซียและไต้หวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างคุณภาพการศึกษา (Education Quality) ความมุ่งมั่นในวิชาชีพ (Professional Commitment) และความสามารถเชิงวิชาชีพที่นักศึกษารับรู้ (Perceived Competence) พบว่าคุณภาพการศึกษา (Education Quality) และความมุ่งมั่นในวิชาชีพ (Professional Commitment) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถเชิงวิชาชีพที่นักศึกษารับรู้ (Perceived Competence) โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาอินโดนีเซีย พบว่า ความมุ่งมั่นในวิชาชีพมีอิทธิพลมากกว่าคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเน้นว่าปัจจัยด้านบริบททางวัฒนธรรมและระบบการศึกษาที่แตกต่างกันระหว่างสองประเทศ อาจมีอิทธิพลต่อความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับ “ความสามารถในวิชาชีพ” โดยนักศึกษาในไต้หวันมีแนวโน้มที่จะรับรู้ถึงความสามารถของตนในลักษณะองค์รวมมากกว่า ในขณะที่นักศึกษาอินโดนีเซียอาจพิจารณาความสามารถในบริบทของแรงจูงใจทางศาสนาและจริยธรรมส่วนบุคคล ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ สถาบันการศึกษาควรออกแบบหลักสูตรโดยบูรณาการทั้งคุณภาพการเรียนการสอน และการส่งเสริมความมุ่งมั่นในวิชาชีพ ผ่านการให้คำปรึกษา

การฝึกภาคปฏิบัติ และการสร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษาสังคมสงเคราะห์

Blom, H. & Espvall, M. (2023) ทำการวิจัยเรื่อง “Social work students’ professional preferences” กลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2018 จากมหาวิทยาลัย 9 แห่งในประเทศสวีเดน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงกับวุฒิที่เรียนจบ บัณฑิตได้งานทำทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 75) งานที่ทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน (ร้อยละ 39) รองลงมาคือ การดูแลผู้ใช้สารเสพติด (ร้อยละ 25) และการดูแลผู้สูงอายุ (ร้อยละ 19) ด้านทัศนคติต่อการทำงานสังคมสงเคราะห์ในองค์กรเอกชนหรือส่วนตัว (Social workers in the private sector) พบว่า บัณฑิตสังคมสงเคราะห์มากกว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 38) ยอมรับการทำงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยมีจำนวน 1 ใน 3 ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจ้างงานในฐานะที่ปรึกษาขององค์กรภาคเอกชน ซึ่งเป็นงานบริการสังคมในระยะสั้น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิดการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม บัณฑิตปริญญาตรีต้องมีทักษะครอบคลุม 5 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนของมาตรฐานและการจัดการศึกษาทางสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์เป็นวิชาชีพเฉพาะ (Professional Discipline) ที่ต้องอยู่ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และเกณฑ์การควบคุมทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556 รวมถึงข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ พ.ศ.2567 ว่าด้วยการรับรองปริญญาฯ การจัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไว้ 6 ด้าน คือ เพิ่มด้านที่ 6 ด้านทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพ และกำหนดคุณลักษณะพิเศษ คือ มีความรู้และทักษะปฏิบัติงานระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการ มีความ

รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และพัฒนาตนเองเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2565-2568) ทำการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในรอบหลายปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต (นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชา) มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ถึงมากที่สุด ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 4.04 – 4.25) โดยด้านที่ได้คะแนนสูงสุดบ่อยครั้งคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ขณะที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มักเป็นด้านที่ได้คะแนนประเมินต่ำที่สุด บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำสูง (ร้อยละ 83-92) ส่วนงานวิจัยต่างประเทศได้ข้อสรุปว่า ควรเน้นการบูรณาการการเรียนรู้กับภาคปฏิบัติ (Work-Integrated Learning) และความมุ่งมั่นในวิชาชีพ (Professional Commitment) มีผลอย่างมากต่อสมรรถนะของบัณฑิต รวมถึงชี้ให้เห็นว่า แม้บัณฑิตจบใหม่จะเผชิญภาวะเครียดจากงานล้มมือในองค์กร แต่ยังคงมีความผูกพันและต้องการทำงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต่อไปในอัตราที่สูง

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้
ดังนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.1.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 คน

2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 13 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของบัณฑิตทั้งหมด

2) กลุ่มตัวอย่างผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างทั้งหมด 13 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ 7) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต จำนวนทั้งหมด 42 ข้อ

โดยข้อคำถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ เพื่อให้บัณฑิตแสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 1

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัยเพียงใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินข้อคำถามแต่ละข้อ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและประเมินเสร็จแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการคำนวณหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) คำนวณจากสูตร ต่อไปนี้

$$IOC = \sum R / N$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC มีดังนี้

ค่า IOC มีค่า 0.5 – 1.00 คำถามข้อนั้นใช้ได้ วัดได้ตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.5 คำถามข้อนั้นใช้วัดไม่ได้

ผลการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ในตอนต้นที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทุกข้อมีค่า IOC = 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ หลังจากตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อความและภาษา (Wording) ให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชเป็นวิธีการคำนวณค่าความสอดคล้องภายใน ที่มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 0 – 1 ยิ่งมีค่าใกล้ 1 มากเท่าใดค่าความสอดคล้องภายในจะยิ่งสูงขึ้น นั่นคือมีค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ตามที่ George and Mallery (2003, อ้างใน Gliem and Gliem ,2003: 87) ได้เสนอเกณฑ์การยอมรับไว้ ดังนี้

$\alpha \geq 0.9$	= ดีเยี่ยม
$0.8 \leq \alpha < 0.9$	= ดี
$0.7 \leq \alpha < 0.8$	= ยอมรับได้
$0.6 \leq \alpha < 0.7$	= น่าสงสัย
$0.5 \leq \alpha < 0.6$	= ต่ำ
$\alpha < 0.5$	= ยอมรับไม่ได้

เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.86 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้

3.2.3 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ (7) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 42 ข้อ

ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้เห็นความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 2

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 2 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน

พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัยเพียงใด โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญประเมินข้อคำถามแต่ละข้อ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและประเมินเสร็จแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของ
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหาและ
วัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social
Sciences; IBM SPSS Statistics 26) คำนวณจากสูตร ต่อไปนี้

$$IOC = \Sigma R / N$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC มีดังนี้

ค่า IOC มีค่า 0.5 – 1.00 คำถามข้อนั้นใช้ได้ วัดได้ตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.5 คำถามข้อนั้นใช้วัดไม่ได้

ผลการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต ตาม
มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 2 ทุกข้อมีค่า IOC = 1.00 ซึ่งอยู่ใน
เกณฑ์ที่เหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ หลังจากตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)
ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อความและภาษา (Wording) ให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ
(Pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ภาคสนามที่ควบคุมดูแลการ

ฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชเป็นวิธีการคำนวณค่าความสอดคล้องภายในที่มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 0 – 1 ยิ่งมีค่าใกล้ 1 มากเท่าใดค่าความสอดคล้องภายในจะยิ่งสูงขึ้น นั่นคือมีความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ตามที่ George and Mallery (2003, อ้างใน Gliem and Gliem ,2003:87) ได้เสนอเกณฑ์การยอมรับไว้ ดังนี้

$\alpha \geq 0.9$	= ดีเยี่ยม
$0.8 \leq \alpha < 0.9$	= ดี
$0.7 \leq \alpha < 0.8$	= ยอมรับได้
$0.6 \leq \alpha < 0.7$	= น่าสงสัย
$0.5 \leq \alpha < 0.6$	= ต่ำ
$\alpha < 0.5$	= ยอมรับไม่ได้

เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.84 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 15 - 30 พฤศจิกายน 2568 โดยให้บัณฑิตตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และฝากแบบสอบถามไปให้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต โดยให้ส่งกลับคืนมาทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์และแอปพลิเคชันไลน์

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การเสนอผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และแผนภูมิ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2568 ทำการศึกษาจากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 15 คน มีผู้ตอบสอบถามจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของบัณฑิตทั้งหมด (2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 13 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมด การเสนอผลการศึกษาในบทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อ

4.1.3 การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.1.4 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.1.5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.2.3 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 ระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มีลักษณะทั่วไปดังต่อไปนี้

เพศ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 86.67 และมีเพียงร้อยละ 13.33 เป็นเพศชาย

อายุ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 60.00)

ภูมิลำเนาของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 46.67) รองลงมาคือ ภาคกลาง (ร้อยละ 26.67) และภาคใต้ (ร้อยละ 13.33)

จังหวัดภูมิลำเนา พบว่า บัณฑิตมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ร้อยละ 13.33)

วุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 33.33) และสายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 33.33)

การสมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 93.33) และย้ายจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย) (ร้อยละ 6.67)

เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น (ร้อยละ 13.33) และเรียนจบแล้วมีงานทำ (ร้อยละ 13.33)

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 86.67) และอีกร้อยละ 13.33 ใช้ระยะเวลาศึกษา 4 ปีครึ่ง

เกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบการศึกษา (Cumulative Grade Point Average: C.G.P.A.) พบว่าผลการเรียนตลอดหลักสูตรของบัณฑิต โดยพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร บัณฑิตรุ่นนี้ได้เกรดเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.39

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

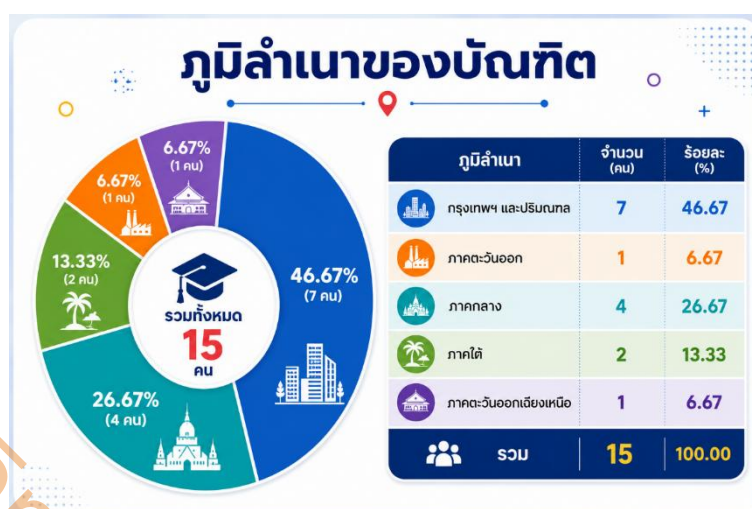
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	13.33
หญิง	13	86.67
รวม	15	100.00
2. อายุ (ปี)		
22 ปี	2	13.33
23 ปี	9	60.00
24 ปี	4	26.67
รวม	15	100.00
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	7	46.67
ภาคตะวันออก	1	6.67
ภาคกลาง	4	26.67
ภาคใต้	2	13.33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	6.67
รวม	15	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จังหวัดภูมิลำเนา		
<u>กรุงเทพฯ และปริมณฑล</u>	7	46.67
กรุงเทพฯ	1	6.67
สมุทรปราการ	6	40.00
<u>ภาคตะวันออก</u>	1	6.67
สระแก้ว	1	6.67
<u>ภาคใต้</u>	2	13.33
พัทลุง	1	6.67
ภูเก็ต	1	6.67
<u>ภาคกลาง</u>	4	26.67
สมุทรสาคร	1	6.67
สิงห์บุรี	1	6.67
อยุธยา	2	13.33
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>	1	6.67
บุรีรัมย์	1	6.67
รวม	15	100.00
5. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต	5	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ	5	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์ภาษาอังกฤษ-เยอรมัน	1	6.67
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์ภาษาญี่ปุ่น-อังกฤษ	1	6.67
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาจีน	2	13.33
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์ภาษาอังกฤษ-คอมพิวเตอร์	1	6.67
รวม	15	100.00
6. การเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก	14	93.33
ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)	1	6.67
รวม	15	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์	9	60.00
เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น	2	13.33
เรียนจบแล้วมีงานทำ	2	13.33
ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ	1	6.67
ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้	1	6.67
รวม	15	100.00
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา (ปี)		
ระยะเวลา 4 ปี	13	86.67
ระยะเวลา 4 ปีครึ่ง	2	13.33
รวม	15	100.00
9. เกรดเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average: C.G.P.A.)		
เกรดเฉลี่ย 2.85	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 2.86	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 2.87	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.16	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.23	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.27	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.32	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.37	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.43	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.62	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.68	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.69	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.75	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.86	1	6.67
เกรดเฉลี่ย 3.92	1	6.67
รวม	15	100.00
เกรดเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) = 3.39		

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงภูมิสำเนาของบัณฑิต

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 จำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน ในวันทำการสำรวจเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 86.67) และไม่ได้ทำงาน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 13.33) (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงาน	13	86.67
ไม่ได้ทำงาน	1	6.67
ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากศึกษาต่อ	1	6.67
รวม	15	100.00

แผนภูมิที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิตภายหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 93.33)

ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 73.33) และมีบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 26.67

บัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ปริญญาโทสังคมสงเคราะห์ ปริญญาโทอาชีววิทยา และปริญญาโทไม่ระบุสาขา ในสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 25.00

ตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิต

การศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การศึกษาต่อ		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	14	93.33
ศึกษาต่อ (เฉพาะทาง)	1	6.67
รวม	15	100.00
2. ความต้องการศึกษาต่อ		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	11	73.33
ต้องการศึกษาต่อ	4	26.67
รวม	15	100.0
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ปริญญาโท จิตวิทยาการให้คำปรึกษา	1	25.00
ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์	1	25.00
ปริญญาโท อาชีววิทยา	1	25.00
ต้องการศึกษาต่อ ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	1	25.00
รวม	4	100.00

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิต

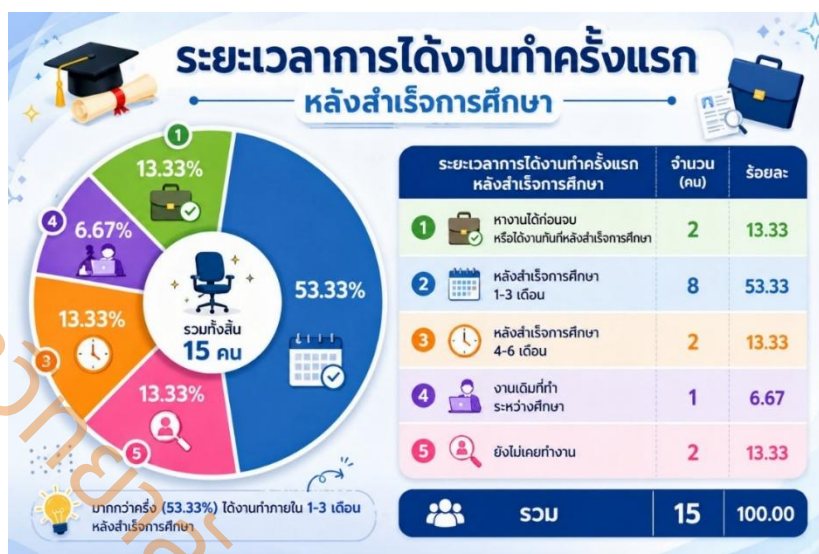
จากตารางที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต ดังนี้

ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.33) ได้งานทำภายใน 1-3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมาคือ ได้งานก่อนหรือทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 13.33) และภายหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 13.33)

การเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน (ร้อยละ 61.54) รองลงมาคือ เคยเปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 23.08) และเคยเปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง (ร้อยละ 15.38)

ตารางที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา		
หางานได้ก่อนจบ หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	2	13.33
หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน	8	53.33
หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน	2	13.33
งานเดิมที่ทำระหว่างศึกษา	1	6.67
ยังไม่เคยทำงาน	2	13.33
รวม	15	100.00
2. การเปลี่ยนงาน		
เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง	3	23.08
เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง	2	15.38
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	8	61.54
รวม	13	100.00

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงการเปลี่ยนงานของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิต ดังต่อไปนี้

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 69.23) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.00) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาหน่วยงานราชการ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 22.22) และองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 22.22)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 76.92)

จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 30.77) รองลงมาคือ จังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 23.08) และจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 23.08)

ตำแหน่งงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 46.15) รองลงมาคือ พนักงานจ้างทั่วไป อบต. (ร้อยละ 15.38) และตำแหน่งอื่นในสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 7.69) คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการฯ เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานคลังสินค้า และธุรการฝ่ายบริหารทั่วไป

เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน) พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้เงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 38.46) รองลงมาคือ เงินเดือนต่ำกว่า 12,001 บาท (ร้อยละ 23.08) และเงินเดือน 18,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 15.38) โดยคิดเป็นเงินเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 15,593.85 บาท/เดือน

ลักษณะงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.23) และไม่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 30.77)

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิต

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	9	69.23
บริษัทเอกชน	3	20.00
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	1	6.67
รวม	13	100.00
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2	22.22
กระทรวงยุติธรรม กรมราชทัณฑ์	1	11.11
กระทรวงสาธารณสุข	3	33.33
คลินิกให้คำปรึกษาด้านจิตสังคม ประจำศาลา	1	11.11
องค์การบริหารส่วนตำบล	2	22.22
รวม	9	100.00
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯและปริมณฑล	10	76.92
ภาคกลาง	1	7.69
ภาคใต้	1	7.69
ภาคตะวันออก	1	7.69
รวม	13	100.00
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพมหานคร	4	30.77
สมุทรปราการ	3	23.08
นนทบุรี	3	23.08
อยุธยา	1	7.69
สระแก้ว	1	7.69
ภูเก็ต	1	7.69
รวม	13	100.00
5. ตำแหน่งงาน		
นักสังคมสงเคราะห์	6	46.15
จนท.ปฏิบัติงานโครงการ	1	7.69
จนท.ช่วยปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม	1	7.69
พนักงานจ้างทั่วไป อบต.	2	15.38
จนท.ธุรการ	1	7.69

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พนักงานคลังสินค้า	1	7.69
ธุรการฝ่ายบริหารทั่วไป	1	7.69
รวม	13	100.00
6. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า12,001 บาท	3	23.08
12,001 – 14,000 บาท	1	7.69
14,001 – 16,000 บาท	5	38.46
16,001 – 18,000 บาท	1	7.69
18,001 – 20,000 บาท	2	15.38
มากกว่า 20,000 บาท	1	7.69
รวม	13	100.00
เงินเดือนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 15,593.85 บาท/เดือน		
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม	9	69.23
ไม่เกี่ยวข้อง	4	30.77
รวม	13	100.00

แผนภูมิที่ 4.6 แสดงประเภทหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน

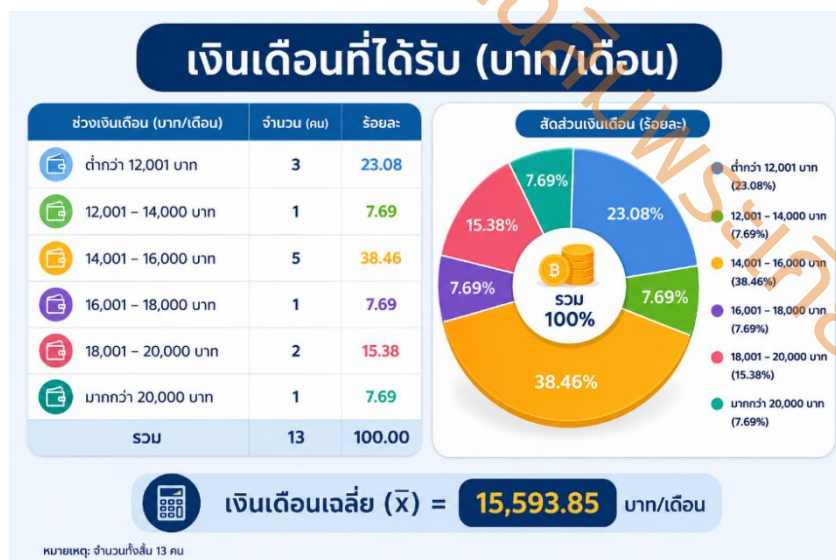
แผนภูมิที่ 4.7 แสดงหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงาน

แผนภูมิที่ 4.8 แสดงที่ตั้งหน่วยงานของบัณฑิต

แผนภูมิที่ 4.9 แสดงตำแหน่งงานของบัณฑิต

แผนภูมิที่ 4.10 แสดงเงินเดือนของบัณฑิต (บาท/เดือน)

แผนภูมิที่ 4.11 แสดงลักษณะงานที่ทำของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก เท่ากับบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 38.46) และไม่พอใจ (ร้อยละ 23.08)

สำหรับเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า ค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 66.67) และระบบงานไม่ดี (ร้อยละ 33.33)

ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน

ความพึงพอใจงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจงานที่ทำ		
พอใจมาก	5	38.46
เฉยๆ	5	38.46
ไม่พอใจ	3	23.08
รวม	13	100.00
2. เหตุผลที่รู้สึกไม่พอใจงานปัจจุบัน		
ค่าตอบแทนต่ำ	2	66.67
ระบบงานไม่ดี	1	33.33
รวม	3	100.00

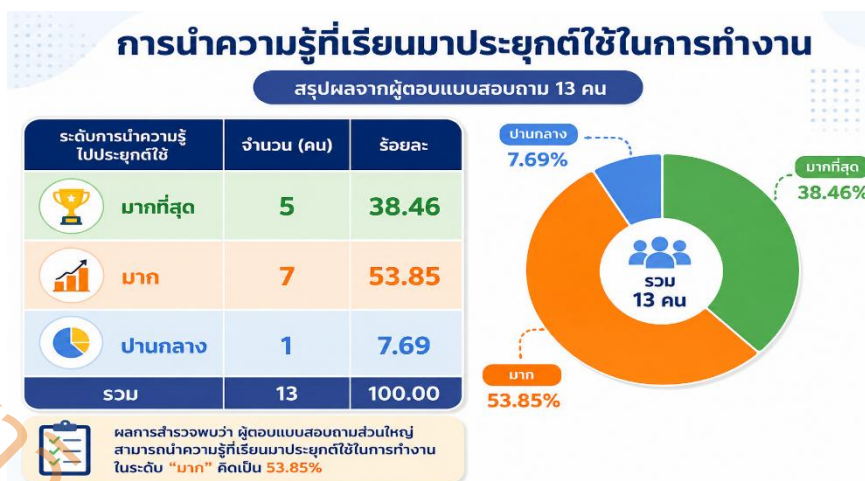

แผนภูมิที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 53.85) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 38.46) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 7.69) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

การนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	5	38.46
มาก	7	53.85
ปานกลาง	1	7.69
รวม	13	100.00

แผนภูมิที่ 4.13 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.1.3 การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

จากตารางที่ 4.8 แสดงการสมัครสอบเพื่อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ เคยสมัครสอบ 1 ครั้ง (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือ เคยสมัครสอบ 2 ครั้ง (ร้อยละ 13.33) และไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 20.00)

การขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ร้อยละ 46.67) รองลงมาคือ ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ แล้ว (ร้อยละ 33.33) และไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 20.00)

หมายเหตุ: สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้ออกข้อบังคับฯ ให้สมาชิกสมทบที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสิทธิสมัครเข้ารับการประเมินความรู้ เพื่อเตรียมการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์, 2567) ขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีผลนับตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ซึ่งบัณฑิตรุ่นนี้เป็นสมาชิกสมทบรุ่นแรกที่มีสิทธิสมัครเข้ารับการประเมินความรู้ เพื่อเตรียมการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ

ตารางที่ 4.8 แสดงการสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การสมัครสอบใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์		
สมัครสอบ 1 ครั้ง	10	66.67
สมัครสอบ 2 ครั้ง	2	13.33
ไม่เคยสมัครสอบ	3	20.00
รวม	15	100.00
2. การขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ		
ขึ้นทะเบียนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯแล้ว	5	33.33
ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตฯ	7	46.67
ไม่เคยสมัครสอบ	3	20.00
รวม	15	100.00

แผนภูมิที่ 4.14 แสดงการสมัครสอบใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

แผนภูมิที่ 4.15 แสดงการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

เหตุผลที่บัณฑิตยังไม่สมัครสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (ตารางที่ 4.9) พบว่า มีปัญหาด้านสุขภาพทำให้ไม่มีความพร้อมในการเตรียมตัวสอบ และอยากทบทวนตนเองให้มั่นใจมากกว่าเดิม

ตารางที่ 4.9 เหตุผลที่ยังไม่สมัครสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีปัญหาด้านสุขภาพทำให้ไม่มีความพร้อมในการเตรียมตัวสอบ	1
2	อยากทบทวนตนเองให้มั่นใจมากกว่าเดิม	1

4.14 คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

บัณฑิตได้ประเมินตนเอง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ด้านความรู้
- (3) ด้านทักษะทางปัญญา
- (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4.10) พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.19$) และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน พบว่า บัณฑิตประเมินความพึงพอใจในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนด้านอื่นที่เหลืออยู่ในระดับพึงพอใจมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.20$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.08$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.08$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.47	0.41	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.08	0.45	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.20	0.60	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.43	0.38	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.85	0.60	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.08	0.46	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	4.19	0.36	มาก
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.44	0.39	มากที่สุด

1) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.11) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) โดยคุณลักษณะย่อยทุกข้ออยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.60$) แสดงออกถึงความมีวินัย กตัญญู ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.47$) ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.47$) และยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.47$)

ตารางที่ 4.11 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน	4.40	0.51	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.33	0.49	มากที่สุด
3. เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.60	0.51	มากที่สุด
4. แสดงออกถึงความมีวินัย กัลยาณี ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.47	0.52	มากที่สุด
5. ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย	4.47	0.64	มากที่สุด
6. ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน	4.47	0.52	มากที่สุด
7. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.67	0.49	มากที่สุด
8. มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน	4.33	0.62	มากที่สุด
รวม	4.47	0.41	มากที่สุด

2) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านความรู้(ตารางที่ 4.12) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อย พบว่า มีคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่ำสุด คือ มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน ($\bar{X} = 3.93$)

ตารางที่ 4.12 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม	4.07	0.46	มาก
2. มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาทในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบสภาวะแวดล้อม	4.07	0.70	มาก
3. มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์	4.07	0.59	มาก
4. มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน	3.93	0.59	มาก
5. สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ	4.27	0.59	มากที่สุด
รวม	4.08	0.45	มาก

3) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.13) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.20$) โดยเมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า มีคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 ข้อ คือ ใฝ่เรียนรู้ใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.33$) สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.27$) สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณา

การและสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์
ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคมและขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$
= 4.27)

ตารางที่ 4.13 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.62	มากที่สุด
2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.27	0.70	มากที่สุด
3. มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม	4.07	0.80	มาก
4. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ	4.07	0.80	มาก
5. สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.27	0.59	มากที่สุด
รวม	4.20	0.60	มาก

4) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.14) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.43) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย ($\bar{X}$ = 4.60) มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา ($\bar{X}$ = 4.60) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ

ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่ ($\bar{X} = 4.47$) และสามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย	4.60	0.51	มากที่สุด
2. สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งานผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ	4.33	0.62	มากที่สุด
3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.40	0.51	มากที่สุด
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม	4.20	0.68	มาก
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา	4.60	0.51	มากที่สุด
6. ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ให้บริการผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่	4.47	0.52	มากที่สุด
รวม	4.43	0.38	มากที่สุด

5) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 4.15) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า คุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.40$) และมีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 4.15 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน	4.13	0.74	มาก
2. มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน	4.13	0.74	มาก
3. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม	4.00	0.76	มาก
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	3.93	0.80	มาก
5. สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.40	0.83	ปานกลาง
6. มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้	3.40	0.74	ปานกลาง
7. มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	3.93	0.70	มาก
รวม	3.85	0.60	มาก

6) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.16) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยเมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยพบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนคุณลักษณะย่อยข้ออื่นๆอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.16 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน	4.33	0.62	มากที่สุด
2. สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ	4.13	0.64	มาก
3. สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ	3.93	0.59	มาก
4. สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม	3.93	0.59	มาก
รวม	4.08	0.46	มาก

7) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.17) พบว่า บัณฑิตประเมินด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) โดยคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.67$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.53$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.53$) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.53$) มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ	4.20	0.68	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	4.13	0.64	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.53	0.52	มากที่สุด
4. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.47	0.52	มากที่สุด
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.53	0.52	มากที่สุด
6. มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม	4.67	0.49	มากที่สุด
7. เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.53	0.52	มากที่สุด
รวม	4.44	0.39	มากที่สุด

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.18 บัณฑิตได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ลักษณะที่เป็นจุดเด่นมากที่สุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 46.67) รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 33.33) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ด้านความรู้ (ร้อยละ 13.33) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 6.67) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3	20.00
2. ด้านความรู้	-	-
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	7	46.67
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	5	33.33
รวม	15	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-
2. ด้านความรู้	2	13.33
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1	6.67
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	6	40.00
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	1	6.67
7. ไม่มี	5	33.33
รวม	15	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 จุดเด่นของบัณฑิต ในทัศนะของตัวบัณฑิตเอง

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีเมื่อต้องประสาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้เกียรติผู้อื่น	1
2	มีความพร้อมสำหรับการรับมือเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง	1
3	มักแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา	1
4	มีความอดทนเพียรพยายามต่อการทำงาน ไม่ย่อท้อต่องานหนัก (อึด ถึก ทน)	1
5	มีประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตการทำงานได้	1
6	เป็นบัณฑิตที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	1
7	มีบุคลิกภาพที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นเสมอ	1
8	มีลักษณะการอ่อนน้อมถ่อมตน	1
9	มีความอดทนสูงและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ	1
10	การมีประสบการณ์ภาคสนาม เนื่องจากหลักสูตรให้ความสำคัญกับการเผชิญสถานการณ์จริงและปัญหาจริง	1
11	เป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี	2
12	บัณฑิตสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน	1
13	บัณฑิตมีโอกาสฝึกงานในสถานการณ์จริง 3 ฝึก ทำให้เกิดการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ในบริบทที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง สามารถนำทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนโครงการ การจัดสวัสดิการ และการให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มเปราะบางได้อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ	1
14	ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน	1
15	มีความพยายามถึงแม้จะทำพลาดในบางขั้นตอนหรือผิดพลาดบ้างแต่ก็ไม่ยอมแพ้	1
16	สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมอื่นได้ง่าย เป็นมิตรกับผู้อื่น	2
17	มีทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใช้บริการและสหวิชาชีพ	1

10) สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของตัวบัณฑิตเอง

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ในส่วนของการรู้วิชาการ บัณฑิตจำเป็นต้องมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากเมื่อไปทำงานแสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้ ความสามารถที่มีอาจต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีก	1
2	ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ที่เมื่อไปทำงาน ไปเจอบุคคลอื่นต่างมหาวิทยาลัย บัณฑิตยังมีบางเรื่องที่ไม่ได้เรียนรู้มา (ความเป็นวิชาการด้านองค์ความรู้)	1
3	ทักษะทางวิชาชีพที่อาจจะยังมีความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงาน	1
4	การสื่อสารที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ	1
5	ความกล้าแสดงออก	1
6	การเตรียมตัววางแผนการเดินทาง บางครั้งทำให้ไปสายหรือไม่ทันเวลา	1
7	การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และเทคโนโลยีที่ทันสมัย	1
8	พัฒนาการประยุกต์ใช้สารสนเทศให้ใกล้เคียงกับการทำงานจริง	1
9	ความรู้รอบตัวไม่มากพอ	1

11) ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ในรายวิชาทางทักษะ/กระบวนการ อยากให้มีการฝึกปฏิบัติให้ชำนาญและ กล้านำไปใช้เมื่อปฏิบัติงานจริง	1
2	อยากให้เน้นการปฏิบัติที่ต้องเจอตอนทำงานมากยิ่งขึ้น ทักษะการปฏิบัติงาน การควบคุมตนเอง สติ ปัญญา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1
3	ให้มีการจัดสัมมนาร่วมกับสถานทำงานต่างๆ หลายๆ แห่ง	1

12) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีกิจกรรมที่สานสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษากับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น	1

4.1.4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
สวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	อยากให้สื่อการสอนของอาจารย์ผู้สอนมีความน่าสนใจมากขึ้น	1
2	เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในงานสังคมสงเคราะห์มากขึ้น	1

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินบัณฑิต และส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน

การส่งคืนแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่งแบบสอบถามกลับคืน	10	76.92
ไม่ได้ส่งคืน	3	23.08
รวม	13	100.00

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.25 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ดังต่อไปนี้

เพศ พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.00) และมีเพียงร้อยละ 10.00 ที่เป็นเพศชาย

ตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ผู้บริหารระดับต้น/หัวหน้างาน (ร้อยละ 40.00)

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 70.00) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.00) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ลักษณะงานมีความเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.00) และอีกร้อยละ 20.00 ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์

ระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิต พบว่า ครึ่งหนึ่งได้ร่วมงานกับบัณฑิตเป็นระยะเวลา 3 เดือน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ระยะเวลา 4 เดือน (ร้อยละ 30.00) และระยะเวลา 2 เดือน (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1	10.00
หญิง	9	90.00
รวม	10	100.00
ระดับตำแหน่งในองค์กร		
ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง	1	10.00
ผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย	5	50.00
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน	4	40.00
รวม	10	100.00
ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	7	70.00
บริษัทเอกชน	2	20.00
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	1	10.00
รวม	10	100.00
ลักษณะงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์		
ตรง/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์	8	80.00
ไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์	2	20.00
รวม	10	100.00
ระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิต		
2 เดือน	2	20.00
3 เดือน	5	50.00
4 เดือน	3	30.00
รวม	10	100.00

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ด้านความรู้
- (3) ด้านทักษะทางปัญญา
- (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4.26) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.13$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.51$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.94$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.51	0.37	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.02	0.37	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.90	0.53	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.32	0.54	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.94	0.61	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.10	0.67	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	4.13	0.41	มาก
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.54	0.44	มากที่สุด

แผนภูมิที่ 4.16 แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

**1) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม**

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.27) พบว่า
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม
อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึง
พอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ ได้แก่ มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรม
ในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการ
ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.70$) และเห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.70$)

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน
คุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึง พอใจ
1. มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทาง วิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็น เครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน	4.70	0.48	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.52	มากที่สุด
3. เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น	4.70	0.48	มากที่สุด
4. แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.30	0.67	มาก
5. ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัด อคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย	4.40	0.52	มากที่สุด
6. ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน	4.60	0.52	มากที่สุด
7. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.60	0.52	มากที่สุด
8. มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย- จีน	4.20	0.42	มาก
รวม	4.51	0.37	มากที่สุด

2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านความรู้ (ตารางที่ 4.28) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/
นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)
เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย โดยข้อที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์
แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถ
รับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบ
สภาวะแวดล้อม ($\bar{X} = 4.20$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ . มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
ของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทาง
สังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน ($\bar{X} = 3.70$)

ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม	4.10	0.32	มาก
2. มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาทในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบสภาวะแวดล้อม	4.20	0.42	มาก
3. มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์	4.00	0.47	มาก
4. มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน	3.70	0.67	มาก
5. สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ	4.10	0.32	มาก
รวม	4.02	0.37	มาก

3) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.29) พบว่า
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่
ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อยพบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ใฝ่เรียนรู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.30$)
ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะ
ทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ใฝ่เรียนรู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.48	มากที่สุด
2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.20	0.63	มาก
3. มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม	3.70	0.67	มาก
4. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ	3.60	0.52	มาก
5. สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการ ค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนา ระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.70	0.67	มาก
รวม	3.90	0.53	มาก

**4) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ**

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ
รับผิดชอบ (ตารางที่ 4.30) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด
($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีความ
รับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.60$) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิง
วิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การ
บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่ ($\bar{X} = 4.50$) ตระหนักในสิทธิและหน้าที่
ความเป็นพลเมืองไทย ($\bar{X} = 4.30$) และสามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิก
กลุ่ม ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึง พอใจ
1. ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย	4.30	0.52	มากที่สุด
2. สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและ ผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ	4.00	0.82	มาก
3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิก กลุ่ม	4.30	0.67	มากที่สุด
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐาน ของตนเองและของกลุ่ม	4.20	0.63	มาก
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา	4.60	0.52	มากที่สุด
6. ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อ นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบ อยู่	4.50	0.52	มากที่สุด
รวม	4.32	0.54	มากที่สุด

**5) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 4.31) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะ
ของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม
อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3
ลำดับแรก ได้ดังนี้ สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์การใช้งาน ($\bar{X} = 4.30$) มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มี
ความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่
กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.20$) สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบ
การนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.10$) และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
และสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$) นอกจากนี้มีคุณลักษณะ 1 ข้อที่ถูกประเมินอยู่ในระดับปานกลาง คือ
สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 4.31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน	4.30	0.79	มากที่สุด
2. มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน	4.00	0.79	มาก
3. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม	4.10	0.74	มาก
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	4.10	0.88	มาก
5. สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.40	0.70	ปานกลาง
6. มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้	3.50	0.71	มาก
7. มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	4.20	0.74	มาก
รวม	3.94	0.61	มาก

**6) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ**

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.32) พบว่าผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 4.32 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน	4.30	0.48	มากที่สุด
2. สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ	4.20	0.63	มาก
3. สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ	4.00	0.82	มาก
4. สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม	3.90	0.88	มาก
รวม	4.10	0.67	มาก

7) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.33) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.70$) และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.33 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ	4.40	0.52	มากที่สุด
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	4.30	0.52	มากที่สุด
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.50	0.52	มากที่สุด
4. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.60	0.52	มากที่สุด
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.80	0.48	มากที่สุด
6. มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม	4.70	0.52	มากที่สุด
7. เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.50	0.53	มากที่สุด
รวม	4.54	0.44	มากที่สุด

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.34) มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 70.00) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ร้อยละ 20.00) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มี (ร้อยละ 80.00) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 10.00) และด้านความรู้ (ร้อยละ 10.00)

ตารางที่ 4.34 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	2	20.00
2. ด้านความรู้	-	-
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	7	70.00
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	1	10.00
7. ไม่มี	-	-
รวม	10	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-
2. ด้านความรู้	1	10.00
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	-	-
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	10.00
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	-	-
7. ไม่มี	8	80.00
รวม	10	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 จุดเด่นของบัณฑิตในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำงาน พร้อมทั้งจะเรียนรู้พัฒนาตนเอง	1
2	มีความตั้งใจ มุ่งมั่น อดทน พร้อมทั้งจะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	1
3	ยอมรับในความคิดเห็น คำแนะนำ และระเบียบในการอยู่ร่วมกันได้	1
4	มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานกับเจ้าหน้าที่และเครือข่ายการทำงาน	1
5	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	1
6	ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มิจิตอาสา	1
7	พร้อมเรียนรู้งาน มีความรับผิดชอบ	1
8	มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพดีมาก	1
9	มีความรับผิดชอบสูง	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ต้องเรียนรู้เสริมประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ให้ได้มีประสบการณ์ในการจัดการแก้ไขปัญหาและรับมือกับความคาดหวังของตนเอง	1
2	อาจจะยังขาดประสบการณ์ แต่มีความพยายามแสวงหาเติมเปี่ยม	1
3	ด้านวิชาการ	1

11) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่
จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เครือข่าย และผู้รับบริการ	1
2	การรักษาความลับของผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน	1
3	การทำความเข้าใจกับงาน ระเบียบ กฎหมาย โดยเฉพาะของสภาเด็กและเยาวชนฯ	1
4	ด้านทักษะการปฏิบัติงานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จิตเวชเด็กและวัยรุ่น	1
5	พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ขององค์กร	1
6	ปรับตัวให้เข้ากับองค์กร	
7	มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน	
8	มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และด้านอื่น ๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	

12) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. บัณฑิตมีความสนใจใฝ่รู้ในงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี
2. บัณฑิตมีทักษะและความรู้ที่ดี มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่และงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย มีประสิทธิภาพ ทำได้ผลสำเร็จดีมาก

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2568 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะการทำงานและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต ในมุมมองของบัณฑิต 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 (2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่ม้งานทำ จำนวน 13 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต และแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ภาวะการทำงาน การศึกษาต่อและคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.67) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 60.00) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 46.67) ส่วนใหญ่จบการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 33.33) เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 93.33) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน พบว่า มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์มากที่สุด (ร้อยละ 60.00) บัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 86.67) โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตทั้งรุ่นได้เกรดเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.39

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว (ร้อยละ 86.67) ด้านการศึกษา ต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 93.33) และไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 73.33) ส่วน บัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ต้องการการศึกษาต่อปริญญาโทจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ปริญญา โทสังคมสงเคราะห์ ปริญญาโทอาชีวศึกษา และปริญญาโทไม่ระบุสาขา ในสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 25.00

ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.33) ได้งานทำภายใน 1-3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 61.54)

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 69.23) โดยหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงานมากที่สุดคือ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์การบริหารส่วน ตำบล ในสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 22.22

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 76.92) โดยทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด (ร้อยละ 30.77) รองลงมาคือ จังหวัด สมุทรปราการ และจังหวัดนนทบุรีในสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 23.08

เมื่อพิจารณาตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 46.15) ส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 38.46) โดยคิดเป็นเงินเดือนเฉลี่ย เท่ากับ 15,593.85 บาท/เดือน ลักษณะงานที่ทำงานส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/ สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.23)

ความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก เท่ากับบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 38.46) และไม่พอใจ (ร้อยละ 23.08) โดยเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน คือ ค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 66.67) และระบบงานไม่ดี (ร้อยละ 33.33) นอกจากนี้ยังพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 53.85)

การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เคยสมัครสอบ 1 ครั้ง (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือ เคยสมัครสอบ 2 ครั้ง (ร้อยละ 13.33) นอกจากนี้ยังพบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับใบอนุญาต (ร้อยละ 46.67) รองลงมาคือ ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแล้ว (ร้อยละ 33.33) และไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 20.00) ส่วนเหตุผลของบัณฑิตกลุ่มที่ยังไม่สมัครสอบรับใบอนุญาตฯ พบว่า มีปัญหาด้านสุขภาพทำให้ไม่มีความพร้อมในการเตรียมตัวสอบ และอยากทบทวนตนเองให้มั่นใจมากกว่าเดิม

ผลการประเมินตนเองของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.19$) และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินตามรายด้าน พบว่า บัณฑิตประเมินในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนด้านอื่นที่เหลืออยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ผลการประเมินคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.67$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.53$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.53$) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.53$) มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

บัณฑิตประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (ร้อยละ 46.67) รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 33.33) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ด้านความรู้ (ร้อยละ 13.33) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 6.67) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.00) ตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 50.00) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 70.00) เป็นหน่วยงานที่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.00) และประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.00) มีระยะเวลาร่วมงานกับบัณฑิตมาแล้ว 3 เดือน

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.51$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.94$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยพบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3

ลำดับแรก ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.70$) และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 ภาวะการมีงานทำและการเข้าสู่เส้นทางวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในปีการศึกษา 2567 มีภาวะการมีงานทำสูงถึงร้อยละ 86.67 โดยสูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศของผู้สำเร็จการศึกษาในปีเดียวกัน ซึ่งมีบัณฑิตที่ได้อ่านทำ ร้อยละ 75.54 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2569) และบัณฑิตสังคมสงเคราะห์มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.33) สามารถได้งานตัวอย่างรวดเร็วภายใน 1-3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับเหตุผลแรกเริ่มในการเข้าศึกษาที่ส่วนใหญ่มีความตั้งใจและสนใจเข้าเรียน เพื่อประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์อยู่แล้ว (ร้อยละ 60.00) อีกทั้งบัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.54) ไม่เคยเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปีแรก ปრაกฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึง ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังในอาชีพ (Career Expectation) กับความเป็นจริงในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งการที่บัณฑิตได้งานทำตามความต้องการและมีความมั่นคงในการทำงานระยะแรกนี้ สอดคล้องกับรายงานการศึกษาสถานการณ์กำลังคนด้านสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย (กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ, 2568) ที่ระบุว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนนักสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในภาครัฐยังขาดการวิเคราะห์อัตรากำลังคนและไม่ได้กำหนดอัตราส่วนมาตรฐานระดับชาติของนักสังคมสงเคราะห์ต่อประชากร ส่งผลให้ตลาดแรงงานมีความต้องการรองรับบัณฑิตจบใหม่ในอัตราที่สูง นอกจากนี้ การที่บัณฑิตมีเจตคติและแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) ต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตั้งแต่อ่านเข้าเรียน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้บุคคลเกิดความมุ่งมั่นในการหางานและปรับตัวเข้าสู่โลกการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแนวคิดพัฒนาการทางอาชีพของ Super (1990) ที่อธิบายว่า ความสอดคล้องระหว่างความสนใจในอาชีพกับ

ลักษณะงานจริง จะช่วยลดอัตราการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน (Turnover rate) ในช่วงปีแรกของการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อพิจารณาในด้านสถานที่ทำงาน พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.23) ทำงานในหน่วยงานราชการ โดยเฉพาะในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมโดยตรง (ร้อยละ 69.23) ในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 46.15) และพื้นที่การทำงานกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล เช่น สมุทรปราการ และนนทบุรี ข้อมูลสะท้อนภาพความเป็นจริงว่าตลาดแรงงานหลักของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยยังคงพึ่งพิงระบบราชการและหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญที่พบคือ บัณฑิตส่วนหนึ่งมีความรู้สึกไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 23.08) โดยมีสาเหตุหลักมาจาก ค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 66.67) และ ระบบงานไม่ดี (ร้อยละ 33.33) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลรายได้เฉลี่ยของบัณฑิตกลุ่มนี้อยู่ที่ 15,593.85 บาท/เดือน อัตราเงินเดือนเฉลี่ยดังกล่าวถือเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของวุฒิปริญญาตรีในระบบราชการ ซึ่งเมื่อต้องปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่มีค่าครองชีพสูง จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของบัณฑิต ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูตินันท์ ฝวนิล และชลธิชา อัสวานันตร์ (2564) ที่ศึกษาพบว่า ลูกจ้างชั่วคราวในภาคราชการเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.6) ระบุว่ามีรายได้ที่ตนเองได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิต และมีความไม่มั่นคงในงาน 5 ประเด็นคือ (1) ความเหลื่อมล้ำในโครงสร้างขั้นระบบราชการ (2) ความไม่มั่นคงในตำแหน่งและสัญญาจ้างงาน (3) ความไม่มั่นคงในค่าตอบแทนและสวัสดิการ (4) ความเสี่ยงถูกเลิกจ้างและไม่มีค่าชดเชย (5) ความไม่ก้าวหน้าของค่าตอบแทน ทั้งนี้ หากนักสังคมสงเคราะห์รุ่นใหม่ในภาครัฐ ต้องเผชิญกับภาวะความกดดันจากภาระงานที่ล้นมือ (Workload) ท่ามกลางระบบงานแบบราชการดั้งเดิมที่มีความยืดหยุ่นน้อย และค่าตอบแทนที่ไม่สะท้อนถึงความเสี่ยงภัยหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคสำคัญ (Hygiene factors) ตามทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (1959 as cited in Caffrey, 2022) ที่หากไม่ได้รับการแก้ไข จะนำไปสู่ภาวะหมดไฟ (Burnout Syndrome) ในการทำงานในอนาคต ดังนั้นหากหน่วยงานไม่

มีระบบสนับสนุน (Support System) หรือการปรับโครงสร้างค่าตอบแทนให้เหมาะสม อาจส่งผลต่อความเหนื่อยล้าในงาน (Burnout) และอัตราการลาออกจากงานในระยะยาวได้

ข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ บัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.85) ระบุว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีความทันสมัย สอดรับกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริง แต่ในทางตรงกันข้ามกลับพบประเด็นท้าทายในเรื่องการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เนื่องจากบัณฑิตเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.67) ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต แม้ว่าส่วนใหญ่จะเคยผ่านการสอบมาแล้วก็ตาม (ร้อยละ 66.67 เคยสอบ 1 ครั้ง) ส่วนกลุ่มที่ยังไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 20.00) ให้เหตุผลด้านสุขภาพและความพร้อม สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่าง (Gap) ระหว่างการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกับการเข้าสู่ระบบกฎหมายควบคุมวิชาชีพตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 ซึ่งการที่บัณฑิตยังไม่มีใบอนุญาตฯ อาจเป็นข้อจำกัดในการก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Advancement) หรือการปฏิบัติงานเฉพาะทางในอนาคต เช่น งานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ หรืองานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (Forensic Social Work) ที่เข้มงวดเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ

ด้านแนวโน้มและทิศทางการศึกษาต่อในอนาคต พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่มีความต้องการศึกษาต่อในขณะนี้ แต่สำหรับกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 26.67) พบว่ามีความสนใจในสาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา สังคมสงเคราะห์ และอาชญาวิทยา ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 25.00) แนวโน้มนี้สะท้อนให้เห็นว่า บัณฑิตต้องการยกระดับสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะทาง (Specialized Skills) โดยเฉพาะงานด้านการบำบัดทางจิตสังคม (Clinical Social Work) และงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (Forensic Social Work) ซึ่งเป็นมิติงานที่กำลังได้รับความสนใจและมีความต้องการสูงในสังคมปัจจุบัน

5.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้ใช้บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.00) อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 50.00) และทำงานในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.00) สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต

ครั้งนี้ได้รับการพิจารณาจากบุคคลที่มีบทบาทในการกำกับดูแลและมีความเข้าใจบริบทการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในด้านคุณธรรมจริยธรรม สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ในกลุ่มมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน และในส่วนของคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตได้รับคะแนนความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.60$) ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการบ่มเพาะของหลักสูตรสามารถสอดแทรกและพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตวิญญาณแห่งวิชาชีพได้อย่างเข้มข้น สอดคล้องกับมาตรฐานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์, 2567) ที่มุ่งเน้นว่าหลักสูตรต้องมีเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนและการฝึกภาคปฏิบัติ ให้ผู้เรียนต้องยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณทางวิชาชีพเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้รับบริการ นอกจากนี้ งานวิจัยของอาจารย์ ประจวบเหมาะ และคณะ (2564) ยังพบว่า คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ สุจริต มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเสียสละ ตรงต่อเวลา เป็นคุณลักษณะที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการมากที่สุด

ผลการวิจัยในด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ลำดับแรก คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.80$) และมีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.70$) อีกทั้งในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$) ก็อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ด้วยธรรมชาติของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ซึ่งเป็นวิชาชีพแห่งการช่วยเหลือและประสานงาน ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาซึ่งทางหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติ 3 ครั้ง ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสดูแลเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานในสถานการณ์จริงและฝึกปฏิบัติในบริบทของการให้บริการของหน่วยงาน ซึ่งเป็นการช่วยสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team) รวมทั้งการทำงานในชุมชน ดังนั้นการฝึกภาคปฏิบัติในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จึงมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมให้บัณฑิตมีทักษะทางสังคม (Soft Skills) มีความยืดหยุ่น และมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ตอบโจทย์ความต้องการของหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์

แม้ว่าภาพรวมความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตทั้ง 6 ด้านจะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเรียงลำดับรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.94$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.90$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในบรรดา 6 ด้าน ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นถึง "ช่องว่างทางทักษะ" (Skill Gap) ที่บัณฑิตในสายสังคมศาสตร์มักเผชิญ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในรายงานของ สอวช. (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2565) ที่ระบุว่า อาชีพในยุคดิจิทัลเป็นการผสมผสานระหว่างทักษะดิจิทัล และการวิเคราะห์ของมนุษย์ซึ่งส่วนนี้เทคโนโลยียังไม่สามารถทดแทนกันได้ ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะเหล่านี้ อันได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการรายกรณี (Digital Case Management) และเทคโนโลยีช่วยในการทำงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การที่ทักษะทางปัญญาของบัณฑิต (ซึ่งรวมถึงการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงและการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน) มีคะแนนเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย ชี้ให้เห็นว่า ทางหลักสูตรต้องจัดระบบการจัดการศึกษาที่ปรับเปลี่ยนจากการอนุมานความรู้มาเป็นการฝึกให้นักศึกษามีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) เพื่อให้เท่าทันกับปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแก่นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมควรจัดทำโครงการคลินิกเตรียมความพร้อมสู่การสอบรับใบอนุญาต เพื่อกระตุ้นและเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายสามารถสมัครสอบและสอบผ่านได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการได้งานทำและความก้าวหน้าทางอาชีพ

2. การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น (Micro-credential) ข้ามศาสตร์ ควรมีการสร้างหลักสูตรชุดวิชาที่บูรณาการร่วมระหว่างสังคมสงเคราะห์ จิตวิทยา และอาชญาวิทยา (เช่น การประเมินทางจิต

สังคมในกระบวนการยุติธรรม การให้คำปรึกษาผู้กระทำผิด) เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเองของบัณฑิต และเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

3. หลักสูตรควรพิจารณาเพิ่มรายวิชาหรือจัดโครงการอบรมระยะสั้น (Upskilling/Reskilling) หรือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสังคมสงเคราะห์ การฝึกใช้โปรแกรมสถิติขั้นพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการให้บริการ เพื่อตอบโจทย์ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและเทคโนโลยีที่ผู้ใช้บัณฑิตคาดหวัง รวมทั้งเป็นการยกระดับทักษะดิจิทัลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณให้แก่ศิษย์เก่า

4. การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยปรับรูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชา ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ โดยเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) หรือการวิเคราะห์กรณีศึกษาเชิงลึก (Case Studies) เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดเชิงเหตุผล การคิดแบบองค์รวม การตัดสินใจเชิงวิชาชีพ และการแก้ปัญหาในภาวะวิกฤต ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนทักษะทางปัญญาและการคิดเชิงวิพากษ์

5. การรักษาและส่งเสริมจุดแข็งด้านอัตลักษณ์ของหลักสูตร โดยการสืบทอดกระบวนการจัดกิจกรรมหรือรายวิชาที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น จัดอาสารับใช้สังคม และจรรยาบรรณวิชาชีพไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดจากผู้ใช้บัณฑิต โดยอาจพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมเครือข่ายศิษย์เก่าหรือความร่วมมือกับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและต่อหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

1. การทบทวนโครงสร้างระบบงานและกรอบอัตราเงินเดือน หน่วยงานภาครัฐที่มีการจ้างงานตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ในสัดส่วนที่สูง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรหารือร่วมกับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในการพิจารณา ทบทวนกรอบอัตราเงินเดือน หรือการกำหนดเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของนักสังคมสงเคราะห์ (พ.ต.ส.) ให้ครอบคลุมถึงกลุ่มบัณฑิตจบใหม่และพนักงานจ้างเหมาบริการ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ลดปัญหาความไม่สมดุลของค่าตอบแทน และลดหรือป้องกันอัตราการสูญเสียกำลังคนที่มีคุณภาพออกจากระบบราชการ

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัย อุปสรรคและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการสอบไม่ผ่าน หรือการไม่พร้อมสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ฯ ของบัณฑิต
2. ควรทำการวิจัยเชิงประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ของหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต เพื่อรวบรวมข้อมูลสมรรถนะอุบัติใหม่ที่หน่วยงานต้องการ นำมาใช้เป็นสารสนเทศในการวางแผนปรับปรุงรายวิชา การเรียนการสอน และรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติ (Fieldwork Practicum) ให้มีความเท่าทันสถานการณ์ระบบงานจริงในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF). (2568). *การประเมินกำลังคนผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมของประเทศไทย*. ยูนิเซฟ ประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561. (2563). *คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 27 ประจำปีการศึกษา 2561*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2562 และ 2563. (2565). *คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2562, 2563*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2564. (2566). *คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 29 ประจำปีการศึกษา 2564*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2565. (2566). *คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 30 ประจำปีการศึกษา 2565*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สืบค้นจาก <https://online.anyflip.com/gpwyz/knhq/mobile/index.html>.
- คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2566. (2567). *E-book พิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 31 ประจำปีการศึกษา 2566*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สืบค้นจาก <https://heyzine.com/flip-book/9dce99e26a.html>.

คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก ประจำปีการศึกษา 2567. (2568).

E-book พิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 32 ประจำปีการศึกษา 2567. สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2560).

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560). สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ฐิตินันท์ ผิวนิล และชลธิชา อัสวรินทร์. (2564). ความ (ไม่) มั่นคงในงานของลูกจ้างชั่วคราวในภาคราชการไทย. วารสารประชากรศาสตร์, 37 (1), น. 27-48.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2565). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2564. สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2566). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2565. สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2567). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2566. สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2568). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2567. สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (2567). ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การ
รับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็น
สมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2567. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอน
พิเศษ 119 ง หน้า 35 วันที่ 30 เมษายน 2567.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2565). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นจาก <https://employ.mhesi.go.th/index.php/MDl8fG1haW4vZGV0YWlsc3ViMmxldmVsMi8yNTYwLzI1NjQ>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นจาก <https://employ.mhesi.go.th/index.php/MDl8fG1haW4vZGV0YWlsc3ViMmxldmVsMi8yNTYwLzI1NjQ>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นจาก <https://employ.mhesi.go.th/>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2568). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นจาก <https://employ.mhesi.go.th/>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2569). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นจาก <https://employ.mhesi.go.th/>.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (2565). *Future skills ทักษะอนาคตที่ต้องมี รู้วิธีปรับตัวในยุค Disruption*. <https://www.nxpo.or.th/th/10721/>
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (ม.ป.ป.). *จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2536 – 2559*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2562). *ระบบบันทึกเกรดออนไลน์*. <https://gradeonline.hcu.ac.th/modules.php?name=ozaki6&file=print1&id=>.
- อาจารย์ ประจวบเหมาะ, นภัสสร ตี๋สูงเนิน, รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์ และธารทิพย์ พจน์สุภาพ. (2564). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7 (8), น. 11-26.

ภาษาอังกฤษ

- Alpaslan, A. N. (2019). Promoting social work graduates' employment through the social work curriculum: Employers' perspectives on the employability of Unisa's newly qualified social workers. *Social work/Maatskaplike Werk*, 55(3).
<https://doi.org/10.15270/55-3-744>.
- Biggs, J. (1999). *Teaching for quality learning at university*. Buckingham: SRHE and Open University Press.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university* (4th ed.). McGraw-Hill Education.
- Blom, H. & Espvall, M. (2023). Social work students' professional preferences. *Social Work Education*, Published online 31 May 2023. Routledge Taylor & Francis Group. <https://doi.org/10.1080/02615479.2023.2216209>.
- Butler-Warke, A., & Bolger, J. (2020). Fifty years of social work education: Analysis of motivations and outcomes. *Social Work Education*, 40(2).
<https://doi.org/10.1177/1468017320911603>.
- Caffrey, Cait. (2022). *Two-factor theory (job satisfaction)*.
<https://www.ebsco.com/research-starters/economics/two-factor-theory-job-satisfaction#full-article>
- Clarke, K., Zanko, M., & Pearson, C. (2023). A systematic review of Australian higher education students' and graduates' work readiness. *Higher Education Research & Development*, 42(2), 221–240.
<https://doi.org/10.1080/07294360.2023.2192465>.
- International Association of Schools of Social Work, & International Federation of Social Workers. (2020). *The Updated Global Standards For Social Work Education And Training: The New Chapter In Social Work Profession*. IASSW/IFSW.

<https://www.iassw-aiets.org/global-standards-for-social-work-education-and-training/>

Petersén, A. C. (2023). Newly qualified social workers' careers: A mix of turbulence, goals and safety. *British Journal of Social Work*, 53(2), pp. 794–811.
<https://doi.org/10.1093/bjsw/bcac154>

Rusyidi, B., Shih, Y.-C., McCarthy, M., & Tseng, Y.-H. (2023). Social work students' perception of education quality, commitment, and competence: A comparison of Indonesia and Taiwan. *Social Sciences*, 12(3), 160.
<https://doi.org/10.3390/socsci12030160>.

Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. In D. Brown & L. Brooks (Eds.), *Career choice and development: Apply contemporary theories to practice* (2nd ed., pp. 197–261). Jossey-Bass.

กฎหมาย

ราชกิจจานุเบกษา. (2556). พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556. เล่ม 130 ตอนที่ 8 ก หน้า 1 วันที่ 24 มกราคม 2556.

ราชกิจจานุเบกษา. (2565ค). กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก หน้า 12 วันที่ 31 มีนาคม 2565.

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 54 วันที่ 1 พฤษภาคม 2562.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1 วันที่ 19 สิงหาคม 2542.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก ก.

1. แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต
2. แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง
3. ตารางภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)
4. ตารางภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... E-mail

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่าง

1. เพศ ☐ 1. หญิง ☐ 2. ชาย

2. อายุ (นับถึงวันนี้)ปีเดือน

3. สถานภาพสมรส

☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้าย ☐ 4. หย่า ☐ 5. แยกกันอยู่

4. ภูมิลำเนาอยู่จังหวัด.....

5. ระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

☐ 1. มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาย ☐ วิทย์-คณิต
☐ ศิลป์-คำนวณ
☐ อื่นๆระบุ.....

☐ 2. ปวช. ☐ 3. ปวส.

6. ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา.....

7. ท่านเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดย

- ☐ 1. สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก
- ☐ 2. สมัครเข้าเรียนโดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้
- ☐ 3. ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)
- ☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

8. เหตุผลที่ท่านสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรนี้ (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1. มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์
- ☐ 2. เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น
- ☐ 3. เรียนจบแล้วมีงานทำ
- ☐ 4. ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- ☐ 5. ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
- ☐ 6. อื่นๆ ระบุ.....

9. ระยะเวลาในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา.....ปี เดือน

10. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา.....

11. ก่อนเข้าศึกษาที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ท่านเคยทำงานที่มีรายได้มาก่อนหรือไม่ (งานประจำ/งานชั่วคราว) ☐ 1. ทำ ☐ 2. ไม่เคยทำ

12. หลังสำเร็จการศึกษาแล้วท่านได้งานทำครั้งแรก เมื่อใด

- ☐ 1. หางานได้ก่อนจบการศึกษา หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
- ☐ 2. หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน
- ☐ 3. หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน
- ☐ 4. หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน
- ☐ 5. หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน
- ☐ 6. มากกว่า 1 ปี
- ☐ 7. เป็นงานเดิมก่อนมาศึกษา หรือได้งานทำระหว่างศึกษา
- ☐ 8. ยังไม่เคยทำงาน

13. ตำแหน่งงานที่ทำครั้งแรก

14. ท่านเปลี่ยนงานมาแล้ว..... แห่ง ☐ ไม่เคยเปลี่ยนงาน ☐ ยังไม่เคยทำงาน

15. การศึกษาต่อ

- ☐ 1. ต้องการศึกษาต่อ ในหลักสูตร.....
- ☐ 2. ไม่ต้องการศึกษาต่อ
- ☐ 3. กำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....

16. การสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

- ☐ 1. เคยสมัครสอบมาแล้ว ครั้ง
- ☐ 2. ไม่เคยสมัครสอบ

17. ปัจจุบันท่านได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต จากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แล้วหรือยัง

- ☐ 1. ได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แล้ว
- ☐ 2. ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาต
- ☐ 3. อื่นๆ ระบุ.....

18. สถานภาพการทำงานในปัจจุบัน

- ☐ 1. ทำงาน (รวมถึงประกอบอาชีพอิสระ/ กิจการส่วนตัว/ ช่วยงานครอบครัวที่ทำให้ท่านมีรายได้)
- ☐ 2. ทำงาน และกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
- ☐ 3. ไม่ได้ทำงาน (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 4) เนื่องจาก.....
- ☐ 4. ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร..... (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 4)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงานในปัจจุบัน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ประเภทของหน่วยงานที่ท่านทำงาน

- ☐ 1. ราชการ สังกัดกระทรวง.....
- ☐ 2. บริษัทเอกชน ☐ 3. รัฐวิสาหกิจ ☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ตำแหน่งงานที่ท่านทำ.....

3. ลักษณะงานที่ท่านตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่

- ☐ 1. ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
- ☐ 2. ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

4. เงินเดือนที่ได้รับ จำนวน บาท/เดือน

5. ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

6. ความพึงพอใจกับตำแหน่งงานในปัจจุบัน

- ☐ 1. พอใจมาก ☐ 2. พอใจ ☐ 3. เฉยๆ ☐ 4. ไม่พอใจ

ถ้าตอบ **เฉยๆ** หรือ **ไม่พอใจ** โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ข้อ ต่อไปนี้

- ☐ 1. ค่าตอบแทนต่ำ ☐ 2. ขาดความมั่นคง ☐ 3. ขาดความก้าวหน้า
- ☐ 4. ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ☐ 5. ระบบงานไม่ดี ☐ 6. ผู้ร่วมงานไม่ดี
- ☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....

7. ท่านสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เพียงใด

- ☐ 1. มากที่สุด ☐ 2. มาก ☐ 3. ปานกลาง
- ☐ 4. น้อย ☐ 5. น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1.1 มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน					
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
1.3 เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
1.4 แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม					
1.5 ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนขจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย					
1.6 ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน					
1.7 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
1.8 มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน					
2. ด้านความรู้					
2.1 มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม					
2.2 มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม					
2.3 มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์					
2.4 มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน					
2.5 สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รับผิดชอบ					
3. ด้านทักษะทางปัญญา					
3.1 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
3.2 สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
3.3 มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม					
3.4 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ					
3.5 สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม					
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย					
4.2 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งาน ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ					
4.3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม					
4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม					
4.5 มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา					
4.6 ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่					
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน					
5.2 มีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน					
5.3 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม					
5.4 สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์					
5.5 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา					
5.6 มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการ					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการ พัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้					
5.7 มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มี ความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับ สถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้					
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ					
6.1 สามารถสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งใน ระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน					
6.2 สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่ เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ					
6.3 สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ					
6.4 สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและ การจัดโครงการสวัสดิการสังคม					
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต					
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ					
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย					
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
7.4 มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
7.5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
7.6 มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม					
7.7 เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
(ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 ☐ 2. ด้านความรู้
 ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
 ☐ 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

โครงการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2568

เรียน ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม หรือมอบหมายให้หัวหน้างานหรือผู้ที่สามารถประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และขอความกรุณาส่งคืนโดยใส่ซองจดหมายที่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ ไว้แล้วตามที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2568

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโกล้ง
อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ตำแหน่งงานของบัณฑิต

- * โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
- แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต
- ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

- ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร.....
- ตำแหน่งงานของท่านในหน่วยงาน.....
- เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- อายุ..... ปี
- ประเภทของหน่วยงาน
☐ 1. ราชการ ☐ สังกัดกระทรวง.....
☐ 2. บริษัทเอกชน ☐ 3. รัฐวิสาหกิจ ☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
- ระยะเวลาที่ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
☐ 1. เป็นผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
☐ 2. เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
- ลักษณะงานที่บัณฑิตทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
☐ 1. ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
☐ 2. ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1.1 มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน						
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3 เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						
1.4 แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.5 ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัด อคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย						
1.6 ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน						
1.7 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม						
1.8 มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม ไทย-จีน						
2. ด้านความรู้						
2.1 มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทาง สังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์ เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และนโยบายสังคม						
2.2 มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะ ปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบ สภาวะแวดล้อม						
2.3 มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การ จัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคม สงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อ พัฒนางานวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่ กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์						
2.4 มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงาน ให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน						
2.5 สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองาน ที่รับผิดชอบ						
3. ด้านทักษะทางปัญญา						
3.1 ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง						
3.2 สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						
3.3 มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม						
3.4 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ						
3.5 สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการ ค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
4.1 ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย						
4.2 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งาน ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ						
4.3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม						
4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม						
4.5 มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา						
4.6 ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่						
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน						
5.2 มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน						
5.3 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม						
5.4 สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์						
5.5 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา						
5.6 มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้						
5.7 มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้						
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ						
6.1 สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งใน						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน						
6.2 สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ						
6.3 สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ						
6.4 สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม						
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต						
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ						
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย						
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.4 มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
7.5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						
7.6 มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม						
7.7 เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ						
7.8 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- ☐ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ☐ 2. ด้านความรู้
- ☐ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- ☐ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ☐ 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ☐ 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- ☐ 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ตารางภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5	1	1	1	1	ใช้ได้
1.6	1	1	1	1	ใช้ได้
1.7	1	1	1	1	ใช้ได้
1.8	1	1	1	1	ใช้ได้
2.1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1	1	1	1	1	ใช้ได้
4.2	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3	1	1	1	1	ใช้ได้
4.4	1	1	1	1	ใช้ได้
4.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2	1	1	1	1	ใช้ได้
5.3	1	1	1	1	ใช้ได้
5.4	1	1	1	1	ใช้ได้
5.5	1	1	1	1	ใช้ได้
5.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.1	1	1	1	1	ใช้ได้
6.2	1	1	1	1	ใช้ได้
6.3	1	1	1	1	ใช้ได้
6.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.1	1	1	1	1	ใช้ได้
7.2	1	1	1	1	ใช้ได้
7.3	1	1	1	1	ใช้ได้
7.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.5	1	1	1	1	ใช้ได้
7.6	1	1	1	1	ใช้ได้
7.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทุกข้อมีค่า 1.00

ตารางภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ
แบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5	1	1	1	1	ใช้ได้
1.6	1	1	1	1	ใช้ได้
1.7	1	1	1	1	ใช้ได้
1.8	1	1	1	1	ใช้ได้
2.1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1	1	1	1	1	ใช้ได้
4.2	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3	1	1	1	1	ใช้ได้
4.4	1	1	1	1	ใช้ได้
4.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2	1	1	1	1	ใช้ได้
5.3	1	1	1	1	ใช้ได้
5.4	1	1	1	1	ใช้ได้
5.5	1	1	1	1	ใช้ได้
5.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.1	1	1	1	1	ใช้ได้
6.2	1	1	1	1	ใช้ได้
6.3	1	1	1	1	ใช้ได้
6.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.1	1	1	1	1	ใช้ได้
7.2	1	1	1	1	ใช้ได้
7.3	1	1	1	1	ใช้ได้
7.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.5	1	1	1	1	ใช้ได้
7.6	1	1	1	1	ใช้ได้
7.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทุกข้อมีค่า 1.00

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณปพร ลีวิโรจน์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีนา เลิศแสนพร

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3. อาจารย์นวนไล วัฒนกุล

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก ข.

1. กฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
2. กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
3. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
4. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
5. ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2567

กฎกระทรวง

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกฉบับที่เกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา ทั้งนี้ ไม่ว่าในระดับใด สาขาใด หรือสาขาวิชาใด

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษา

“หลักสูตรการศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๔ ให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

ข้อ ๕ ในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๖ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

(๑) ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา

(๒) ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี

(๓) ระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

ข้อ ๗ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องมีอย่างน้อยสี่ด้าน ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านความรู้

(๒) ด้านทักษะ

(๓) ด้านจริยธรรม

(๔) ด้านลักษณะบุคคล

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๘ นอกจากผลลัพธ์การเรียนรู้ตามข้อ ๗ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านอื่นเพิ่มเติมหรือกำหนดรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นทางวิชาการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขาหรือสาขาวิชา โดยประกาศเป็นมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชาก็ได้

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว ที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๐ การนำผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะ หรือประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาเทียบหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการอาจออกประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานี้ได้

การออกประกาศหรือแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

ข้อ ๑๕ คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนอยู่หรือที่สถาบันอุดมศึกษาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

ข้อ ๑๖ คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาเดิมที่กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงหรือคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใหม่ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และได้แจ้งการปรับปรุงหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา บรรดาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนแล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาอื่นกำหนดให้ “มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” เป็นมาตรฐานการอุดมศึกษาอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่วการศึกษาในระบบ พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญา ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

(๓) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

(๔) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรควบระดับปริญญาโทสองปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๕) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๖) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๓๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(๗) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรควบระดับปริญญาตรีสองปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(๘) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๙) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๐) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(๑๒) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๓) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑๔) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญา ในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๑๕) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษา

“หลักสูตรการศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตามที่ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดซึ่งสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ

“ระบบทวิภาค” หมายความว่า ระบบการจัดการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น สองภาคการศึกษาปกติ และหนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าสัปดาห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๔ ให้ใช้มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

ข้อ ๕ มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

(๑) มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา

(๒) มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

(๓) มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๖ มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็น จำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสองปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หกสิบหน่วยกิต

(๒) หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสามปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า เก้าสิบหน่วยกิต

การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอนุปริญญาด้วย

ข้อ ๗ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็น จำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสี่ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยยี่สิบหน่วยกิต

(๒) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติห้าปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยห้าสิบหน่วยกิต

(๓) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติไม่น้อยกว่าหกปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบหน่วยกิต

(๔) หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบสองหน่วยกิต การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีด้วย

ข้อ ๘ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าสี่สิบหน่วยกิต

(๒) หลักสูตรปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าสามสิบหกหน่วยกิต

(๓) หลักสูตรปริญญาเอก กรณีผู้เรียนสำเร็จปริญญาตรี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบสองหน่วยกิต สำหรับกรณีผู้เรียนสำเร็จปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดหน่วยกิต

การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาของแต่ละระดับคุณวุฒิด้วย

ข้อ ๙ ให้คิดหน่วยกิตในระบบทวิภาคตามข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ ดังต่อไปนี้

(๑) รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่าสี่ห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๒) รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่าสามสิบชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๓) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๔) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๕) การค้นคว้าอิสระที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๖) วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๗) กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาคโดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

ข้อ ๑๐ มาตรฐานหลักสูตรควมระดับปริญญาตรีสองปริญญา หรือหลักสูตรควมระดับปริญญาโทสองปริญญา ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิของทั้งสองปริญญานั้น

ข้อ ๑๑ มาตรฐานหลักสูตรควมระดับปริญญาตรีและปริญญาโท หรือหลักสูตรควมระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ไม่ว่าจะป็นสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขาวิชา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิของทั้งสองปริญญานั้น

ข้อ ๑๒ หลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และสาขาวิชา
- (๒) ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้
- (๓) โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต
- (๔) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- (๕) ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงคณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- (๖) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- (๗) การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา
- (๘) การประกันคุณภาพหลักสูตร
- (๙) ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร
- (๑๐) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดเกณฑ์ซึ่งเป็นรายละเอียดในแต่ละรายการตามวรรคหนึ่งให้เหมาะสมกับหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงได้

ข้อ ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๔ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาระดับอนุปริญา ปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง เพื่อเข้าศึกษาในระดับอนุปริญา ปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาในอีกสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง ให้เทียบโอนได้ตามหลักการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาที่คณะกรรมการรับรองมาตรฐานและมีสาระสำคัญครอบคลุมรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ขอเทียบโอน

(๒) เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ประเมินผลการเรียนได้ไม่ต่ำกว่าระดับที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) มีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตรวมที่รับเทียบโอนไม่เกินสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) หลักการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ การสะสมผลการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสำเร็จหลักสูตรการศึกษาหรือเพื่อขอรับปริญญา ให้กระทำได้โดยระบบคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษาตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) การนำผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะ หรือประสบการณ์มาเทียบหน่วยกิตและสะสมในคลังหน่วยกิตได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอน

(๒) การไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ คุณวุฒิของผู้เรียน และระยะเวลาในการเรียน

(๓) การลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตได้ตลอดชีวิต โดยไม่มีเงื่อนไขของระยะเวลาในการสะสม

(๔) การลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษามากกว่าหนึ่งแห่งได้

ข้อ ๑๖ การเทียบหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศกับหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศต้องได้รับการรับรองมาตรฐานตามกฎหมายของประเทศนั้น หรือได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพหรือวิชาการของประเทศนั้น

(๒) เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเทียบได้กับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๗ การเทียบหลักสูตรการศึกษาที่จัดโดยองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน กับหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรการศึกษาที่ขอเทียบต้องจัดโดยองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจในการจัดหลักสูตรดังกล่าว

(๒) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานเทียบได้กับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เผยแพร่หลักสูตรที่ให้ปริญญาทั้งที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการการออกประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษานี้ได้

การออกประกาศหรือแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ข้อ ๒๒ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ ทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

ข้อ ๒๓ หลักสูตรการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนอยู่หรือที่สถาบันอุดมศึกษาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่า เป็นการดำเนินการตามกฎหมายนี้แล้ว

ข้อ ๒๔ ในวาระเริ่มแรก การใด ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่กำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา บรรดาที่ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงนี้ ซึ่งดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และสถาบันอุดมศึกษาได้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศดังกล่าว จนกว่าจะแล้วเสร็จ เว้นแต่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบ ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กฎกระทรวง

มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการ ผลลัพธ์ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

“มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษา

“หลักสูตรการศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ

“แผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า แผนระยะห้าปีซึ่งกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๔ ให้ใช้มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับนี้ ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

ข้อ ๕ มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐานศักยภาพ และความพร้อม มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ

หมวด ๑

มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม

ข้อ ๖ มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการพิจารณาการจัดตั้ง และการประเมินสถานภาพการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (๑) ด้านกายภาพ
- (๒) ด้านวิชาการ
- (๓) ด้านการเงินและการบัญชี
- (๔) ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ ๗ สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านกายภาพ ดังต่อไปนี้

- (๑) ทำเลที่ตั้งและบริเวณใกล้เคียง
 - (ก) เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - (ข) เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกับสถานที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา
 - (ค) อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะสามารถสร้างบรรยากาศทางวิชาการได้ดี

(๒) พื้นที่ดำเนินการ

มีพื้นที่ดำเนินการรองรับความเป็นสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนตามพันธกิจ และเพียงพอสำหรับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้มีมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(ก) มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอต่อการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา

(ข) มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(ค) มีอุปกรณ์และระบบความปลอดภัย ระบบป้องกันอัคคีภัย โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(ง) มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

(จ) มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่สามารถให้บริการได้อย่างเพียงพอและสอดคล้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและบริบทของสังคมดิจิทัลที่ทันสมัย

ข้อ ๘ สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านวิชาการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีบุคลากรสายวิชาการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชา และรายวิชาที่เปิดสอน โดยเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

(๒) มีระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ เพื่อให้บุคลากรสายวิชาการมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(๓) มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสาขาวิชาและรายวิชาที่เปิดสอน มีการบำรุงรักษาและพัฒนาให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

(๔) มีระบบและเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ข้อ ๙ สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านการเงินและการบัญชี ดังต่อไปนี้

(๑) มีเงินทุนและทรัพย์สินอื่น รวมทั้งแหล่งทุนเพียงพอสำหรับการดำเนินการตามพันธกิจ

(๒) มีการวิเคราะห์รายรับ รายจ่าย ต้นทุนต่อหน่วยของหลักสูตรการศึกษา และความคุ้มค่าของการดำเนินงาน

(๓) มีการประมาณการสถานะการเงินที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต และมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทางการเงินเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินสำหรับการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(๔) มีระบบบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและระบบตรวจสอบที่มีมาตรฐาน

ข้อ ๑๐ สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหารด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย สามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา
- (๒) มีผู้บริหารซึ่งมีความซื่อสัตย์และประสบการณ์ในด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
- (๓) มีบุคลากรสายสนับสนุนซึ่งมีความรู้ ความชำนาญในการบริหารจัดการ โดยมีระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- (๔) มีระบบการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และคณาจารย์ในทุกระดับให้มีการบริหารและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล
- (๕) มีระบบการรับฟัง การวิเคราะห์ และการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต ท้องถิ่น และสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การเปิดหลักสูตรการศึกษา การจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินผล ทั้งนี้ โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนและกลุ่มต่าง ๆ จะได้รับ

หมวด ๒

มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ ๑๑ มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (๑) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- (๒) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม
- (๓) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
- (๔) ด้านการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

ข้อ ๑๒ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและทิศทางในการผลิตบัณฑิตและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา
- (๒) จัดให้มีหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายไม่ว่าแบบให้ปริญญาหรือแบบไม่ให้ปริญญา เพื่อส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต
- (๓) จัดทำและบริหารหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

(๔) มีการพัฒนาคณาจารย์ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในระบบชั้นเรียนและผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการให้คำปรึกษาและการดูแลผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

(๕) กำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรการศึกษา

ข้อ ๑๓ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และเชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(๒) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อการพัฒนาและความต้องการของประเทศหรือพื้นที่

(๓) พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ นักวิจัย และผู้เรียน ให้มีความสามารถในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการจัดหาแหล่งทุน การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม

(๔) ส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยแก่ผู้เรียน

(๕) จัดให้มีระบบบริหารจัดการงานวิจัย นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามศักยภาพของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา

(๖) กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมในการวิจัย การประกันคุณภาพการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และมีการประเมินผลกระทบของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา

(๗) ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือเชิงสาธารณะ

ข้อ ๑๔ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและทิศทางการบริการวิชาการและการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(๒) กำกับดูแลกระบวนการบริการวิชาการให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งที่เป็นบริการของหน่วยงานและของคณาจารย์ โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตอบสนองและสร้างประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และประเทศ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(๓) ส่งเสริมให้คณาจารย์ ผู้เรียน และชุมชน ร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาชุมชนในพื้นที่เพื่อสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดขึ้นในการเรียนรู้และเพื่อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่

(๔) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้

(๕) กำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพการบริการวิชาการและมีการกำกับติดตามการให้บริการวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อ ๑๕ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยหรือการพัฒนา ต่อยอด และสร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ

หมวด ๓

มาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ

ข้อ ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานตามหมวด ๑ มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม และหมวด ๒ มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา อย่างครบถ้วน และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาล สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกลยุทธ์และการดำเนินงานตามพันธกิจ และมีการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ โดยมีตัวชี้วัดที่ประเมินผลได้อย่างแท้จริง

(๒) จัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อนำความคิดเห็นไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง

(๓) ติดตาม ทบทวน และปรับปรุงแผนตาม (๑) และผลการดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรวบรวม วิเคราะห์ และจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม สามารถนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจ

(๔) ประเมินความต้องการด้านอัตรากำลังและขีดความสามารถของบุคลากร มีการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการดำเนินการตามพันธกิจให้ประสบความสำเร็จ มีระบบบริหารงานบุคคลที่ส่งเสริมการนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่ และทำให้บุคลากรมีความมั่นคงในอาชีพ

(๕) มีการติดตามและรายงานผลลัพธ์ รวมทั้งมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการดำเนินการเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในด้านที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมด้านการบริการวิชาการ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สถาบันอุดมศึกษาประกาศต่อสาธารณะ

(ข) ผลลัพธ์ด้านการทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นและสังคม

(ค) ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย

(ง) ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ทั้งด้านอัตรากำลังและขีดความสามารถของบุคลากรด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านสวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทน

(จ) ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร การกำกับดูแล และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

(ฉ) ผลลัพธ์ด้านการเงิน การงบประมาณ และความคงอยู่หรือเพิ่มขึ้นของผู้รับบริการ

ให้คณะกรรมการเผยแพร่รายงานผลลัพธ์ตาม (๕) (ก) (ข) และ (ค) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

หมวด ๔ บทเปิดเตล็ด

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีหน้าที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๙ คณะกรรมการอาจออกประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานี้ได้

การออกประกาศหรือแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๑ ในวาระเริ่มแรก การใด ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา บรรดาที่ถูยกยกเลิกโดยกฎกระทรวงนี้ ซึ่งดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และสถาบันอุดมศึกษา

ได้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศดังกล่าวจนกว่า จะแล้วเสร็จ เว้นแต่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓. ในประกาศนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในทำงานระหว่างการศึกษาศึกษา

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย ๔ ด้าน ได้แก่

๔.๑ ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๔.๒ ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๔.๓ จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

๔.๔ ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๕. รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านในข้อ ๔ ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

๖. สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก

ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ

ความรู้ (Knowledge)					
ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โครงสร้างของความรู้สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้ ๑. ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ๒. * ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน * หมายถึง ยกเว้นคุณวุฒิระดับอนุปริญญา					
อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง	ปริญญาเอก
ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ทำงานตามบทบาทหน้าที่	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ ความรู้เพื่อพัฒนางาน	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวมและเป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นที่ยอมรับ และอ้างอิงได้ และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้
การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือความต้องการใหม่ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ที่จะช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ					

ทักษะ (Skills)

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดิน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของทักษะสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๒. ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่นำไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์กร และสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง	ปริญญาเอก
๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติงานได้ ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และ การปรับปรุงพัฒนางาน เพื่อการประกอบอาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และ การปรับปรุงพัฒนางาน ให้มีความเป็นมืออาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพในระดับเป็น ที่ยอมรับ และเป็น แนวปฏิบัติได้ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพในระดับที่อ้างอิง หรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล

หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะจากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และ Top ๑๐ Skills ของ World Economic Forum

ตัวอย่างทักษะ : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือร่วมพลัง (collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)

จริยธรรม (Ethics)

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

โครงสร้างของจริยธรรมสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม
๒. การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งผิดกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และจริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างจริยธรรม : การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ลักษณะบุคคล (Character)

ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

โครงสร้างของลักษณะบุคคลสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. ลักษณะบุคคลทั่วไป

๒. ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างลักษณะบุคคล : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสิ่งแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เช่น การรู้เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) การรู้สังคม (social literacy) เป็นต้น

ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนดลักษณะบุคคลเฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ
เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ
เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๑๐ (๒)
แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ อันจะส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการทางสังคม
จากผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานในการให้บริการมากขึ้น นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๔) (ณ) ประกอบมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบมติคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประชุม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
โดยความเห็นชอบสภานายกพิเศษ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าด้วยหลักเกณฑ์
การรับรองปริญญา ในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็น
สมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ปริญญา” หมายความว่า ปริญญาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรอง

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ
ที่เป็นเจ้าของหลักสูตรที่ได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อสถาบันไว้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการประเมินเพื่อการรับรองปริญญา
ของสถาบันซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง

“สภา” หมายความว่า สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

หมวด ๑

การรับรองปริญญา

ส่วนที่ ๑

การรับรองปริญญาของสถาบันในประเทศ

ข้อ ๔ การรับรองปริญญาของสถาบันในประเทศ ให้สภาพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยหลักสูตรดังกล่าวต้องผ่านการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาแล้ว และมีการดำเนินการผลิตบัณฑิตตามที่สภาได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๕ หลักสูตรของสถาบันจะเสนอให้สภาทำความเห็นและให้ข้อเสนอแนะต้องประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน และการฝึกภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อย่างน้อยในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ปรัชญาทางสังคมสงเคราะห์ และจรรยาบรรณทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการตัดสินใจอย่างเป็นวิชาชีพ

มาตรฐานที่ ๒ ความตระหนักรู้และสามารถปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมาย และบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ ๓ การดำเนินการหลักสิทธิมนุษยชน และความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

มาตรฐานที่ ๔ ความสามารถในการวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน การวิจัยจากการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ ๕ การมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย และการวางแผนทางสังคม

มาตรฐานที่ ๖ ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพ ประเมินและวินิจฉัยทางสังคม

มาตรฐานที่ ๗ ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ และการฝึกภาคปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

มาตรฐานที่ ๘ ข้อกำหนดจรรยาบรรณทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และรายละเอียดเชิงพฤติกรรมรวมถึงการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดจรรยาบรรณ

มาตรฐานที่ ๙ องค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการติดตามการนิเทศ และการประเมินผลบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน

ข้อ ๖ หลักสูตรที่สถาบันดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาตามข้อ ๕ ให้ถือว่าเป็นปริญญาของสถาบันที่สภาให้การรับรองแล้ว

ส่วนที่ ๒

การรับรองปริญญาของสถาบันต่างประเทศ

ข้อ ๗ สถาบันต่างประเทศอาจเสนอให้มีการรับรองปริญญาของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จากสถาบันต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๕

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อบังคับนี้ได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง สภาอาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาประกาศกำหนดเป็นการเฉพาะกรณีหรือเฉพาะรายก็ได้

ข้อ ๘ ให้บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันในต่างประเทศยื่นคำขอเพื่อขอรับรองปริญญาต่อสภาตามแบบที่สภากำหนด พร้อมหลักฐานเอกสารตามที่สภาประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ผู้ที่ได้รับการรับรองปริญญาของสถาบันต่างประเทศตามข้อ ๘ แล้ว สามารถนำคำรับรองไปยื่นคำขอต่อสภาเพื่อขอสมัครเป็นสมาชิกสามัญและขอสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่สภาได้ให้การรับรองปริญญาของสถาบันต่างประเทศสถาบันใดแล้ว ต่อมาปรากฏว่าเอกสารหลักฐานที่เสนอขอรับรองปริญญาเป็นเท็จหรือไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่สภาประกาศกำหนดสภาอาจพิจารณาเพิกถอนการรับรองปริญญานั้นก็ได้

ส่วนที่ ๓

การรับรองปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นนอกจากวิชาสังคมสงเคราะห์

ข้อ ๑๑ การรับรองปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นนอกจากสาขาวิชาทางสังคมสงเคราะห์ สภาจะรับคำขอเพื่อพิจารณารับรองระดับปริญญาตรีเป็นรายบุคคลเฉพาะกรณีบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อบังคับในการรับสมัครสมาชิกสามัญตามมาตรา ๑๐ (๒) และขณะที่ยื่นคำขออนุญาตปฏิบัติงานในสายงานสังคมสงเคราะห์เท่านั้น

ข้อ ๑๒ การยื่นคำขอและการพิจารณารับรอง และการเพิกถอนการรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๒

การยื่นคำขอรับรอง

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาอนุมัติรับรองปริญญา และให้มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) พิจารณาเสนอเกณฑ์วัดและวิธีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้คณะกรรมการประกาศกำหนดรายละเอียดและวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๒) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับรอง การไม่รับรอง หรือการเพิกถอนการรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ

(๓) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีในสายงานสังคมสงเคราะห์ของสถาบันการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

(๔) ให้คำแนะนำเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและสถาบัน

(๕) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

(๖) ดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักสูตรอาจใช้วิธีการพิจารณาจากเอกสาร และอาจใช้วิธีการอื่นร่วมด้วยตามความเหมาะสม เช่น การสัมภาษณ์ หรือการเยี่ยมชมสถาบัน (Site visit)

ข้อ ๑๕ ให้สถาบันโดยผู้ขอจัดตั้งหรือผู้ดำเนินการหรือผู้บริหารยื่นคำขอรับความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตรล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดวันเปิดรับนักศึกษาหรือเปิดการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน โดยยื่นต่อเลขาธิการสภา ตามแบบที่สภากำหนดพร้อมด้วยหลักฐานต่าง ๆ ตามที่สภาประกาศกำหนด

ข้อ ๑๖ เมื่อสภาได้รับเอกสารหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ตามกระบวนการเพื่อตรวจสอบรายละเอียด และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติให้ความเห็น หรือข้อเสนอแนะหลักสูตรดังกล่าว

ข้อ ๑๗ ในกรณีสถาบันมิได้ดำเนินการตามหมวด ๑ แต่มีบัณฑิตหรือสถาบันได้ยื่นคำขอรับรอง ปริญญาในภายหลัง ให้คณะกรรมการพิจารณารับรองปริญญาได้โดยกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ ในการพิจารณา แล้วสรุปผลการพิจารณาโดยชี้ชัดเสียงข้างมากไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการ ผู้เข้าประชุมในการให้รับรองปริญญาดังกล่าว แล้วแจ้งผลไปยังสถาบันหรือผู้ยื่นคำขอเป็นรายกรณีต่อไป

ข้อ ๑๘ กรณีปริญญาและหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองหรือความเห็นจากสภาวิชาชีพแล้ว หากต่อไปมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ยื่นหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการพิจารณารับรองใหม่ ทุกครั้ง

ข้อ ๑๙ ปริญญาที่ไม่ผ่านการรับรอง หรือถูกเพิกถอนการรับรอง ให้สามารถอุทธรณ์ได้ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๐ สถาบันที่ได้ดำเนินการสอนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อยู่แล้ว และสภาเคยให้การรับรอง ปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นปริญญาที่ได้รับการรับรองตามข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ ตามบัญชีแนบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๑ ให้หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ของสถาบันที่อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นหลักสูตรที่สภาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๒ สถาบันแห่งใดที่ได้ดำเนินการเปิดรับนักศึกษาและสอนระดับปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอต่อสภาเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร ของสถาบันแห่งนั้นก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

ศาสตราจารย์ระพีพรรณ คำหอม

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

บัญชีแนบท้ายข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	ชื่อปริญญา	สถาบัน
๑.	๑. สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.) ๒. สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.) ๓. สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.) (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) ๔. สังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สส.ค.) (การบริหารสังคม)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒.	๑. สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.) ๒. สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.) (การบริหารสวัสดิการสังคม)	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
๓.	๑. ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และการพัฒนาสังคม)	มหาวิทยาลัยเกริก
๔.	๑. พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) สังคมสงเคราะห์ ๒. สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
๕.	๑. สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.) (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) ๒. ศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๖.	สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
๗.	สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เรียนรู้
เพื่อรับใช้
สังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโกลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
โทร 02-312 6300